

Inspiratie- fiches

Inspiratiefiche

door Isabelle Dewilde

Buit gevonden!

Auteur: Dirk Nielandt

Illustrator: Richard Verschraagen

Uitgever: Zwijsen

Over de makers

Dirk Nielandt is een Belgische jeugdauteur en scenarist. Van kinds af aan schreef hij al verhalen vol humor en fantasie. Voor televisie schreef hij mee aan verschillende bekende reeksen zoals 'Sesamstraat' en 'Uki' voor kinderen of 'Witse' en 'Code 37' voor volwassenen. Van zijn verhalen over 'Ridder Muis' werd een animatieserie gemaakt voor Ketnet.

Richard Verschraagen woont in Nederland en werkte jarenlang in het onderwijs maar is nu fulltime illustrator. Hij illustreerde al verschillende boeken, van boeken voor eerste lezers tot moppenboeken en prentenboeken. Naast het illustreren geeft hij ook workshops op scholen, met onderwerpen als "emotie & beweging in tekeningen" en "modeltekenen".

Korte inhoud

De zussen Loeka en Fleur verhuizen na de scheiding van hun ouders naar het nieuwe huis van hun vader. Wanneer ze hun kamer inrichten vinden ze een koffer vol geld, meer dan een miljoen euro! Wanneer de boef de koffer komt opeisen, willen de meisjes naar de politie gaan. Maar dan bedreigt de boef hun lieve hond hondje Bonnie. Kunnen ze Bonnie Redden?

1

HET VERHAAL

Cover

De cover geeft al veel informatie mee over het verhaal. Bekijk deze samen.

- Welke personages zie je op de cover (Loeka, Fleur, hun hond Bonnie en de schaduw van Liesa)
- Hoe kijken de figuren? Zijn ze blij met de koffer vol geld? Verdrietig? (ze kijken geschrokken)

- Achter de meisjes zie je een schaduw. Weet je wie dit is? (Liesa) Welke sfeer geeft de schaduw aan de cover? (eng, dreigend, donker. Het versterkt de emotie die te zien is op de gezichten van de meisjes)
- Wat vind je van de titel? Is deze verrassend? Duidelijk? Mysterieus?
- Naast de titel staat “Makkelijk & leuk” klopt dit? Vond je het boek makkelijk? (er worden korte en eenvoudige zinnen gebruikt. De bladspiegel is rustig met veel witruimte) En vond je het boek leuk?

Creatieve opdracht: Wat als de buit iets anders was? Spelen met emoties

Vraag de juryleden om dezelfde emotie die Fleur en Loeka op de cover hebben na te spelen. Laat hen deze emotie benoemen. Er gaan nu vele variaties aan emoties komen die ze mogen nadoen.

Vraag de juryleden om de emotie na te spelen die ze zelf zouden hebben wanneer: (je kan de juryleden na elke ronde hun emotie laten benoemen)

- Zij zelf deze koffer vinden
- De koffer vol spinnen zit
- De koffer vol ijsjes zit
- De koffer vol puppy's zit
- De koffer helemaal leeg is
- De koffer vol slijm zit
- De koffer vol huiswerk zit
- De koffer vol scheetjes zit
- De koffer vol boeken zit
- ...

Personages

Op pagina acht en negen in het boek worden alle personages voorgesteld. Bekijk deze pagina samen met de juryleden.

- Wie van de personages vind je bijzonder? Waarom?
- De personages zijn visueel heel herkenbaar door de tekeningen. Het is bijna als bij een film. Vind je dit prettig of laat je liever je verbeelding aan het werk?
- Loeka en Fleur zijn zussen. Wie is volgens jou de oudste?
- Wat zijn de verschillen tussen Loeka en Fleur?
- Zou het verhaal volgens jou anders zijn gelopen wanneer Loeka en Fleur twee jongens waren?
- De koffer van de baron zit vol met geld. Wat zou er in de koffer van de andere personages zitten als zij ergens een koffer zouden verstopten?

Stijl

Het boek 'Buit gevonden!' maakt deel uit van de reeks 'Makkelijk & Leuk'. Deze boeken hebben een heel toegankelijk taalgebruik. De zinnen zijn kort en eenvoudig. De opmaak van het boek is rustig en overzichtelijk. Er is veel witruimte met een heel rustige

bladspiegel. Af en toe is er een kader met een tip of een leuk weetje dat past bij het verhaal. Het boek is geschreven in een dyslexievriendelijk lettertype dat speciaal door de uitgeverij ontwikkeld is. Ook de tekeningen zijn heel helder en duidelijk.

- In het boek staan veel illustraties. Hoe zou je deze beschrijven (duidelijk, afgelijnd, stripachtig, in kleur, duidelijke emoties)
- Vind je ze passen bij het verhaal? (de illustraties geven extra ondersteuning bij de tekst, ook rustige opmaak, heel toegankelijk)
- Zou je het boek even leuk vinden zonder illustraties? Waarom wel/niet?
- Volgens de uitgeverij zijn deze verhalen toegankelijk en vlot te lezen. Vind jij dit ook? Waarom wel/niet?
- Ken je nog andere boeken met korte zinnen en veel illustraties uit deze groep van de Leesjury? (O Pinokkio, Eefje, het meisje dat honderd jaar was, ...)
- Het verhaal wordt af en toe onderbroken met een tip of weetje. Vind jij dit fijn? Waarom wel/niet?

Genre

Het boek is geschreven voor de serie 'Makkelijk & Leuk' en heeft als AVI-niveau E5. Dit maakt dat de tekst moet voldoen aan bepaalde regels. De zinnen mogen niet te lang zijn, de woorden niet te moeilijk. Daarnaast is het een avontuurlijk verhaal.

Creatieve opdracht: Genre-swap

MATERIAAL

- Per jurylid de genre-pictogrammen (zie bijlage 1)

Geef elk jurylid het blad met de genrepictogrammen.

- Welk genre past er volgens jou bij dit verhaal? Laat de juryleden om de beurt even aan het woord.
- Waarom heb je dit genre gekozen? (het was een spannend verhaal doordat Bonnie ontvoerd werd / het was een avontuurlijk verhaal door de onverwachtse ontdekking, ...)

Kies nu zelf een genre uit dat niet op het boek van toepassing is (bv. fantasy / historisch / sprookje / sport, ...). Vraag de juryleden om na te denken over welke elementen zij aan het verhaal zouden toevoegen of veranderen zodat het boek past onder het nieuwe genre. Dit mag in groepjes van twee. Geef de juryleden vijf minuten om hierover na te denken. Daarna wordt er teruggekoppeld in groep.

- Waarom heb je deze keuzes gemaakt?
- Wat vind je typisch voor het gekozen genre?
- Lezen jullie graag boeken in het gekozen genre? En waarom wel/niet?

Bankoverval

In het verhaal staan een heleboel kadertjes met weetjes. Op pagina 24 vind je extra informatie over een bankoverval. Lees het kadertje voor aan de juryleden.

- Wat vinden jullie van dit weetje? (spannend / ongeloofwaardig / gek / goed bedacht)
- Wat zou jij doen met zoveel geld?
- Hoe lang denk je dat je in de gevangenis moet als de politie je vindt?
- Zou de politie de boeven gevonden hebben?
- Denk je dat je dit nu nog kan doen zonder dat iemand van de bank dit doorheeft?

Verhuizen en scheiding

De ouders van Fleur en Loeka zijn gescheiden. Wanneer het verhaal begint verhuizen ze net naar het nieuwe huis van de vader. “De meisjes wonen de ene week bij pap. De andere week wonen ze in hun oude huis bij mam. Hun ouders zijn uit elkaar. Ze konden het niet meer met elkaar vinden. Het was elke dag ruzie en bekvechten. Dat was voor niemand leuk. Fleur en Loeka hebben nu twee plekken die ze thuis noemen. Dat is nog even wennen. Maar Loeka en Fleur klagen niet. Ze willen er het beste van maken.” (p.13)

- Denk je dat Fleur en Loeka het spannend vinden om te verhuizen?
- Denk je dat Loeka en Fleur het leuk vinden om nu twee slaapkamers te hebben?
- Waarom denk je dat Fleur en Loeka niet klagen over hun situatie, terwijl het misschien moeilijk voor ze is?
- Waarom denk je dat het moeilijk was voor de ouders van Fleur en Loeka om samen te blijven? (het was iedere dag bekvechten)
- Wat betekent het om je thuis te voelen? Kun je dat in twee verschillende huizen voelen?

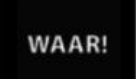
- Ik win nooit iets / Evelien De Vlieger en Ruth De Jaeger (ill.) (Querido 2022)
www.boekenzoeker.be/ik-win-nooit-iets
- De zaak van de ontvoerde kanarie / Jean-Luc Fromental en Joëlle Jolivet (ill.) (Horizon 2024)
www.boekenzoeker.be/de-zaak-van-de-ontvoerde-kanarie
- Stinkhond zoekt een baasje / Colas Gutman en Marc Boutavant (ill.) (Lannoo 2020)
www.boekenzoeker.be/stinkhond-zoekt-een-baasje

Juryleden kunnen online op de boeken reageren. Zo ontstaat er nog meer interactie in de Leesjury-community! Ga naar www.deleesjury.be, klik op 'Lezen' en dan op de gewenste leeftijdsgroep en het boek in kwestie.

© Iedereen Leest en Isabelle Dewilde, 2025
Vormgeving: Simon Bequoye

BIJLAGE 1

						
avontuur	chicklit	detective	dieren	fantasie	fantasy	gedichten
						
griezel	historisch	humor	kerstmis	kortverhalen	liefde	mythen
						
oorlog	paarden	pasen	reizen	SF	sinterklaas	sport
						
spreekjes	thriller	toneel	voorlezen	waargebeurd	western	zeeverhaal

Inspiratiefiche

door Isabelle Dewilde

Donsdag

Auteur: Kristien Deltiens

Illustrator: Jeska Verstegen

Uitgever: Lannoo

Over de makers

Kristien Deltiens (1954) schrijft en tekent al heel haar leven. Ze gaf lang les in Brugge maar is nu voltijds auteur. Deltiens heeft zes kinderen. In haar boeken neemt ze je heel mooi mee in de leefwereld van het kind of de jongere. Kristien Deltiens is vooral bekend van haar historische jeugdromans. Daarnaast schrijft ze ook realistische verhalen voor kinderen en jongeren. Ze schuwt hierbij de zware onderwerpen niet.

Jeska Verstegen (1972) studeerde reclame en illustreerde tijdens haar studie voor tijdschriften en uitgevers. Geïnspireerd door haar rijke fantasiewereld, richtte ze zich steeds meer op het tekenen van kinderboeken. Het prentenboek "Beer is nooit alleen" (geschreven door Marc Veerkamp, Leopold, 2022) dat Jeska Verstegen illustreerde, werd bekroond met een award van The New York Times & The New York Public Library als één van de tien best geïllustreerde kinderboeken van het jaar. Voor deze illustraties in "Donsdag" kreeg ze een Zilveren Penseel.

Korte inhoud

Per ongeluk laat Gaston de hamster van zijn beste vriend en buurjongen Fons vallen, waardoor de hamster sterft. Fons vindt dit verschrikkelijk en wil hierdoor geen vrienden meer zijn met hem. Gaston is verdrietig en alleen. Hij deed het niet met opzet en nu is hij zijn beste vriend kwijt. Ook de ouders van Gaston hebben het druk. Zij willen graag een broertje of zusje voor Gaston en zijn hiervoor vaak in het ziekenhuis omdat dit zonder hulp van de dokters maar niet lukt. Van opa Vik krijgt hij een eendenkuiken dat hij vernoemt naar zijn beste vriend Fons. Zou dit dan zijn nieuwe beste vriend worden?

Cover

Wanneer je naar de cover kijkt vallen de rode tinten op, zowel in de titel als in de bloemenweide. In contrast met deze kleuren staat het zwarte figuur van Gaston. Hij staat met zijn rug naar de lezer toe, over zijn schouder zie je zijn eend Fons, die ons wel aankijkt. Het heeft iets troostends hoe dat witte zachte lijf van de eend rond de schouder van Gaston ligt, bijna als een knuffel. De zo aanwezige rode bloemen zijn klapprozen, die symbool staan voor troost en hoop. Ondanks het gebruik van de kleuren zwart, rood en wit heeft de tekening iets zachts. Dit komt onder andere door de gebruikte techniek: zachte randen, geen harde lijnen.

Kijk met de kinderen naar de cover.

- Wat zie je op de cover? (een bloemenweide, de zwarte figuur van Gaston die met zijn rug naar ons toe staat, de gans over zijn schouder)
- Welke kleuren vallen op? (rood, zwart, het wit van de gans)
- Waarom zou de figuur in het zwart met zijn rug naar de lezer toestaan?
- Zou je zelf graag die figuur in het zwart zijn? Waarom wel/niet?
- Aan welk gevoel denk je wanneer je de cover ziet? (vreugde, angst, verdriet, hoop, woede, ...) Hoe komt dit denk je?
- Sprak de cover je aan? Had je meteen zin om het boek te lezen? Waarom wel/niet?
- Wat vind je van de titel? Waar doet het je aan denken?
- Weet je waar de klapproos symbool voor staat? (hoop, troost, herdenking Eerste Wereldoorlog toen de bloemen massaal groeiden op de slagvelden in Noord-Frankrijk en België)

Toon de covers van de andere boeken uit groep 3.

- Bij welke boeken komt het rood nog aan bod? ("Het dagboek van de Grote Boze Wolf", "Milou en Suus", "O Pinokkio", "Sammie en mama")
- Waarom zouden ze rood bij deze boeken gebruikt hebben? (opvallende kleur, rood is de kleur van: kracht, energie, verlangen, gevaar)

Personages

De hoofdpersoon is **Gaston**. Hij is een piekeraar die lang kan nadenken over wat er in het verleden is gebeurd. Hij denkt eraan en ziet alles dan terug zoals in een film. Zijn opa beschrijft dit zeer mooi "Er is niemand zo goed in achterstevoren denken als jij" (p.33) Gaston is op zoek naar een nieuwe vriend. Omdat een vriend hem kracht en meer durf geeft.

- Kan jij, of ken je iemand die ook goed achterstevoren kan denken?
- Wie wil eens proberen achterstevoren te denken? Wat gebeurde er bijvoorbeeld allemaal voor je hier aankwam?
- Was het je opgevallen dat hij met veel vragen zit? "Kun je bevriend zijn met een eend?"; "Kun je een eend leren voetballen?"; "Hoe troost je een eend?"
- Als je Gaston in één woord zou moeten beschrijven, welk woord zou dit dan zijn?

→ Vond je Gaston een leuk personage? Zou je bevriend met hem willen worden?

De **papa** en **mama** van Gaston komen vaak aan bod, maar hebben geen actieve rol in het verhaal. Ze worden volledig in beslag genomen door de wens naar een tweede kind en hebben weinig tijd voor Gaston. “De hele tijd ging het daarover. Alsof ze vergeten waren dat ze al een kind hadden.” (p.26) Pas op het einde van het verhaal voel je opnieuw de verbondenheid tussen Gaston en zijn ouders door de tederheid van de woordkeuze en de illustratie waarbij de papa van Gaston zijn hand op de rug van Gaston legt en deze terug kleur heeft. (p.86)

→ Weten de ouders dat Gaston ruzie heeft met zijn beste vriend? Waarom denk je dit?

→ Waar zijn de ouders van Gaston mee bezig? Vinden ze dit gemakkelijk?

→ Hoe zouden de ouders van Gaston zich voelen?

Vik is de opa van Gaston. Hij woont mee in het huis van Vik en zijn ouders en let op Vik wanneer zijn ouders aan het werken zijn. Gaston en zijn opa hebben een hele mooie band, als Gaston de hamster laat vallen, zo zijn vriend verliest en geen zachte dingen meer durft vast te houden, is het zijn opa die hem een eendenkuiken geeft, zijn nieuwe vriend. “Ook al vergat opa Vik soms iets, mij vergat hij nooit.” (p.27)

→ Welk dier krijgt Gaston van zijn opa? (een eendenkuiken)

→ Wat is er speciaal aan het nieuwe huisdier van Gaston? (krijgt de naam Fons, het is zacht en Gaston heeft schrik van zachte dingen, het wordt de nieuwe beste vriend van Gaston)

→ Weten jullie wat opa Vik vaak vergeet? (woorden, zijn bed opmaken, de planten water geven, voor het plassen de wc-bril optillen)

→ Weten jullie wat opa Vik nooit vergeet? (Gaston, verhalen van vroeger, de belofte om te praten met de eend Fons wanneer Gaston naar school is, de belangrijke dingen)

Marie is een meisje uit de klas van Gaston en zit naast hem. Gaston vindt Marie dom. Ze doet soms rare dingen en zegt niet veel. Ze vergeet soms dingen zoals haar boekentas of haar brooddoos. (p.32) Op pagina 36 lees je Gaston het heel erg vindt dat Fons van hem wegloopt op school. Hij doet echter net hetzelfde bij Marie. Soms moet vriendschap groeien en wen je aan de dingen die je op heet eerste zicht raar vindt bij de ander. “Ze trok haar schouders op en lachte en ik vond het niet meer raar dat ze de punt van haar vlecht in haar mond stak. Aan zoiets wen je.” (p.49)

→ Waarom zou Marie soms haar boekentas of brooddoos vergeten? Denk jij er altijd zelf aan om je brooddoos of boekentas mee te nemen of helpt iemand hierbij?

→ Wat denk jij wanneer je iemand ziet huppelen?

→ Welk gevoel krijg je wanneer je naast iemand gaat staan op de speelplaats en deze dan wegloopt? Is dit aardig?

→ Waarom zou Gaston weggelopen als Marie naast hem komt staan?

→ Moet je soms wennen aan speciale gewoontes van je vrienden? Of zijn vrienden altijd zoals jij?

Stijl

Kristien Dieltiens gebruikt korte poëtische zinnen. Haar tekst schippert voortdurend tussen de eenvoud van alle dag, zware thema's, humor en filosofie. Ze weet met weinig woorden enorm veel emotie op te roepen. "Opa Vik had in de dierenwinkel een zakje eendenvoer gekocht. Een zakje houtsnippers dat voor de kooi van hamsters was bedoeld, kreeg hij er gratis bij. Ik wilde niet denken aan hamsters. Juist daarom dacht ik de hele tijd aan Fluffy"(p.17)

"Ik dacht aan niets. Zo is het als je niet weet wát je moet denken. Ook niet weet wát je moet vragen." (p.78)

→ Het boek bestaat uit korte zinnen, vind je dat leuk om te lezen?

Creatieve opdracht: de mooiste zin

MATERIAAL

- Voor elk kind een gekopieerde pagina met tekst op uit het boek. Het is fijn wanneer iedereen een andere pagina heeft.
 - Potloden of pennen
- Vertel dat de tekst van Kristien Dieltiens door de korte zinnen, de mooie woorden en de vele emoties zeer poëtisch is. Geef elk jurylid een kopie en even tijd om de tekst te lezen.
 - De kinderen mogen nu elk op hun blad de mooiste zin onderlijnen en erbij schrijven waarom ze deze zin hebben gekozen. Waar doet deze zin hen aan denken? Dit kunnen emoties zijn, kleuren, ...
 - Daarna mogen ze in groepjes van twee gaan zitten. Ze lezen hun zin aan elkaar voor en vertellen waar de zin hen aan doet denken.
 - Ten slotte komt iedereen samen in groep en leest iedereen als afsluiter de zin van zijn partner voor.

Het verhaal zit vol verhaallijnen en thema's die als een mooi tapijt in elkaar verweven zijn. Zo heb je de parallel tussen de baby in mama's buik die groeit en de eend Fons die eerst zelf groeit en daarna een ei uitbroedt.

→ Wat groeit er allemaal in het verhaal? (de eend Fons, het ei van Fons, de baby in de buik van mama, de vriendschap met Marie, de liefde van opa Vik)

De tekeningen van Jeska Verstegen vullen de tekst perfect aan. Ze zijn zeer sfeervol en geven de bedachtzaamheid en de zorgen van Gaston mooi weer. Op de tekeningen zie je prachtige zachte, warme kleuren. Deze staan in groot contrast met Gaston die steeds in het zwart-wit wordt afgebeeld. Zijn zorgen maken dat hij kleur mist. De laatste tekening van het verhaal beeld Gaston in kleur af, met de hand van zijn vader op zijn schouder. Een sterk beeld.

- Vond je het fijn dat er zo veel tekeningen in het boek stonden?
- Wat vond je van de stijl van de tekeningen? Welke emotie riepen deze op? Welk gevoel kreeg je ervan?
- Welke kleuren worden er gebruikt? (een veelheid van kleur, maar steeds weer het zwart/grijs dat terugkomt)

Vertelperspectief

Het verhaal wordt verteld door Gaston, de hoofdpersoon en ik-verteller. Je wordt zo helemaal meegenomen in wat Gaston denkt en voelt. Dat maakt het boek heel intiem. Het verhaal wordt achteraf verteld, in de verleden tijd. Dit past zeer goed bij het karakter van Gaston, hij is goed in 'achterstevoren denken' en zit vaak met zijn gedachten in het verleden.

- Wie vertelt het verhaal? (Gaston)
- Vertelt hij in de tegenwoordige tijd of in de verleden tijd? (verleden tijd)
- Je wordt helemaal meegenomen in wat Gaston denkt en voelt, hoe komt dit? Vond je dit leuk?
- Weet je wat de andere personages voelden en dachten? Hoe voelde de jongen Fons zich? (dit weet je niet)

Einde

Op de laatste pagina's van het boek komt er heel veel samen. De vriendschap met Fons die opnieuw is hersteld, de zachtheid van zijn eendenvriend, Fluffy de hamster die Gaston had laten vallen, de tekening van Marie, de naam voor dinsdag en de dood van zijn zusje in zijn mama's buik. Dit verlies wordt extra benadrukt wanneer Gaston de verwijzing maakt naar de hamster die hij heeft laten vallen.

- "Hij keek naar zijn lege handen. Alsof daarin mijn zusje had gelegen en hij haar had laten vallen." (p.80)
- "Ik wilde niet meer aan mijn zusje denken. Juist daardoor dacht ik de hele tijd aan haar. Ik wist wat dood was. Door Fluffy" (p.81)
- Wat vond je van het einde?
- Had je het einde verwacht?
- Over wie wilde Gaston in het begin van het verhaal ook niet denken, waardoor hij er juist aan dacht? (Fluffy)
- Wat legt Gaston op zijn kleine zusje? (donsveertjes)

Wil je meer weten over rouwverwerking bij kinderen:

- Alles wat was / Stine Jensen en Marijke Klompmaker (ill) (Kluitman, 2020)
- Hart op slot / Emy Geyskens, Elien Craenhals en Annelies Vandenbosch (ill.) (Infodok, 2018)

Emoties

Doordat het boek in de ik-persoon is geschreven, beleef je zeer sterk de emoties die Gaston voelt mee. Gaston zelf is heel alleen met zijn gevoelens. Hij heeft geen vriend om deze mee te delen en ook zijn ouders hebben hier geen aandacht voor. Het is ook niet altijd gemakkelijk om je emoties te verwoorden.

- Kan jij altijd goed verwoorden hoe jij je voelt?
- Fons deelt zijn gevoelens enkel met ons, niet met zijn familie. Zou het hem helpen wanneer hij zijn emoties zou delen?

Creatieve opdracht: Welke emotie voelde je bij het lezen van het boek?

MATERIAAL

- Emotiekaart (zie bijlage 1)
- Potloden of pennen

Laat elk jurylid de emotiekaart invullen. Bespreek deze al dan niet in groep.

- Hoe ervaarde je het boek?
- Welke emotie was het sterkst aanwezig?

Vriendschap

Gaston raakt zijn beste vriend kwijt. Deze vriendschap was voor hem ongelooflijk belangrijk. Zijn vriend maakte dat hij meer durfde.

- “Met Fons durf ik alles.” (p.7)
- “Enge dingen zijn erg leuk als je met z’n tweeën bent” (p.18)

Denk na over het concept vriendschap:

- Bestaat de perfecte vriend?
- Snap je dat Gaston meer durft wanneer zijn vriend erbij is?
- Zijn enge dingen inderdaad leuker als je met z’n tweeën bent?
- Wat zijn de drie beste vriendschapskwaliteiten?
- Wat zijn jouw eigen vriendschapskwaliteiten?
- Hebben vrienden wel eens ruzie?
- Is vriendschap voor altijd?
- Hoe vind je een nieuwe beste vriend?
- Kun je bevriend zijn met een dier?

Creatieve opdracht: Durf jij wat ik durf?

MATERIAAL

- Papier
- Potloden of pennen
- Doos

Gaston durft niet zo veel. Zijn vriend Fons wel. Samen met Fons durft hij bijna alles. De juryleden tekenen of schrijven anoniem op een briefje waar ze bang voor zijn. De briefjes worden in een doos gestopt. Iedereen trekt om de beurt een briefje met een angst op. Je leeft je in en probeert te begrijpen waarom deze persoon deze angst heeft.

- Waarom is het moeilijk om deze angst te hebben?
- Wanneer word je met deze angst geconfronteerd?
- Hoe los jij het op om deze angst te overwinnen?
- Hoe kan jij het makkelijker maken voor iemand met deze angst?

3

VERDER LEZEN

- De grijze stad / Torben Kuhlmann (De Vier Windstreken, 2024) www.boekenzoeker.be/de-grijze-stad
- Waar is Winter? / Gerda Dendooven (Querido, 2023) www.boekenzoeker.be/waar-winter
- De veren van de satijnarend / Carbone en Gijé (ill.) (Dupuis, 2022) www.boekenzoeker.be/de-veren-van-de-satijnarend

Juryleden kunnen online op de boeken reageren. Zo ontstaat er nog meer interactie in de Leesjury-community! Ga naar www.deleesjury.be, klik op 'Lezen' en dan op de gewenste leeftijdsgroep en het boek in kwestie.

© Iedereen Leest en Isabelle Dewilde, 2025
Vormgeving: Simon Bequoye

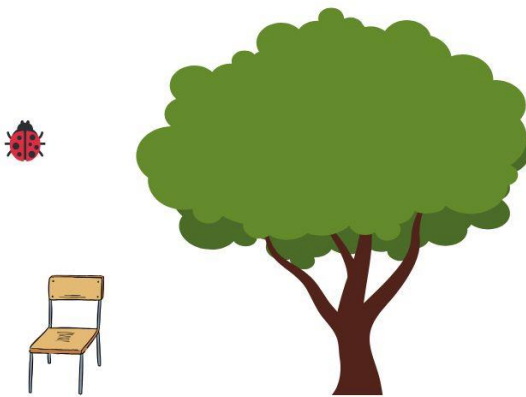
EMOTIE KAART

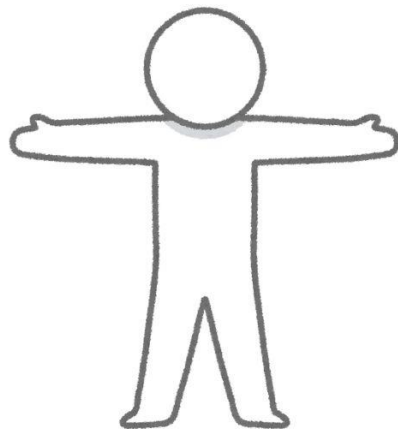
WELKE KLEUR HEEFT DE EMOTIE?

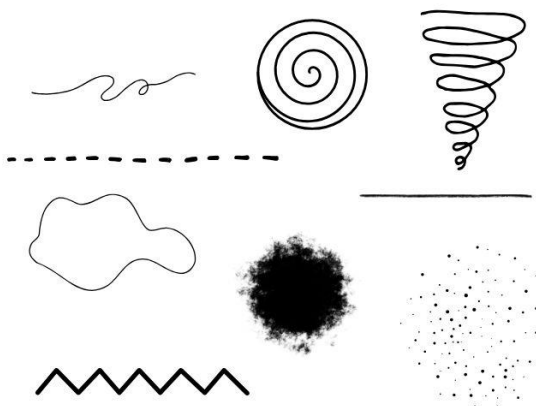
HOE GROOT IS DE EMOTIE?

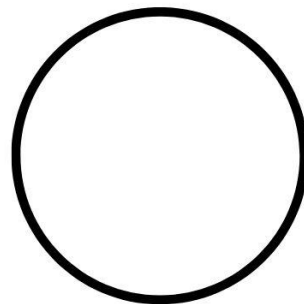
WAAR VOEL JE DE EMOTIE?

WELKE VORM OF TEXTUUR HEEFT DE EMOTIE?

MAAK EEN GEZICHTJE BIJ DE EMOTIE

Inspiratiefiche

door Isabelle Dewilde

Eefje, het meisje dat honderd jaar was

Auteur en illustrator: Catharina Valckx

Uitgever: Querido

Over de maker

Catharina Valckx groeide samen met haar vier zussen op in de buurt van Parijs waar ze naar een strenge Franse school ging. Op haar 18de trok ze naar Nederland, het land waar haar ouders vandaan kwamen. Daar studeerde ze aan de kunstacademie in Groningen. Na veel heen en weer gereis tussen Nederland en Frankrijk woont ze nu al een hele tijd in Amsterdam. Catharina werkte lang als kunstenaar, pas toen ze 40 was kwam haar eerste kinderboek uit. Wel schreef ze altijd al fantasierijke verzonden verhalen, waargebeurd vindt ze maar saai. Dit doet ze het liefst in het Frans omdat ze die taal zo mooi vindt. Beeld en taal gaan voor haar samen, wanneer ze schrijft ziet ze de beelden voor zich als een soort film. Ook schrijft ze bij voorkeur scènes die ze leuk vindt om te tekenen.

Korte inhoud

Eefje krijgt als baby twee gaven. Ze kan elk voorwerp tot leven wekken en ze zal voor altijd zeven jaar blijven. Maar wil ze wel voor altijd een kind zijn? Is dat eigenlijk wel een geschenk? Op de dag dat ze voor de honderdste keer haar zevende verjaardag viert wekt Eefje een citroen tot leven. Hij wordt haar trouwe vriend die Eefjes lange leven voorgoed verandert.

1

HET VERHAAL

Cover

Catharina Valckx schrijft én illustreert haar boeken zelf. De cover heeft ze zo ook zelf bedacht en gemaakt.

- Wie zie je op de cover? (de hoofdpersoon Eefje met haar twee vrienden: de hond Pluis en de citroen Ikki)
- Kijk naar de cover. Doe je ogen even dicht, doe ze terug open, wat is het eerste dat opvalt? (Door de sobere achtergrond trekken de figuren direct je aandacht. Ook de titel en Ikki vallen op door de felle kleur geel)

- Welke sfeer straalt de cover uit? (vrolijk, eng, geheimzinnig, sprookjesachtig, ...)
- Past de cover bij het verhaal dat verteld wordt?
- Welke kleur is heel aanwezig? (Het vrolijke geel van Ikki)
- Zou je zelf iets anders op de cover hebben gezet?

Personages

Eefje is het hoofdpersonage in dit verhaal. Ze is een meisje dat ooit heel vrolijk was. Doordat ze nu al 100 jaar een kind is, vindt ze haar leven heel saai en eindeloos. Ze heeft geen vrienden, want deze worden wel ouder en verliezen hun interesse in een kind.

- Wie doet er naast Eefje nog meer mee in het verhaal? (Pluis, Ikki, Dwin, Aisha, Noa)
- Welk personage vind jij leuk? Waarom?
- Welk personage vind jij niet leuk?
- Waarom wil Eefje zo graag ouder worden?
- Zou Eefje een vriend van jou kunnen zijn?
- Ikki is een vrolijk citroentje, welk fruit zou jij graag als vriend hebben? Of liever een groente?
- Eefje heeft in haar lange leven maar twee dingen levend getoverd. Hoe komt dit? (toen ze de klok tot leven wekte, bleek die heel irritant te zijn, p. 22)

Stijl

Catharina Valckx heeft een heel herkenbare stijl. Kenmerkend voor haar zijn eenvoud, warmte, fantasie en een gevoel voor humor. Het boek valt op door zijn bijzondere illustraties. Je merkt dat de maker evenveel voeling heeft met beeld als met tekst. Het boek bestaat uit tien hoofdstukken en leest met veel vaart door het gebruik van korte zinnen en de vele illustraties. Op elke pagina staat een grote tekening.

- Vond je het boek soms grappig? Waren dat stukjes in het verhaal of eerder de tekeningen?
- De personages zijn getekend met eenvoudige lijnen. Vind je dit mooi?
- Welke kleuren worden er gebruikt in het boek? (Valckx werkt graag met zachte tinten en af en toe een felle kleur)

Neem de tekening op pagina 79 erbij.

- Welke emotie gaat er van deze tekening uit? (Blijdschap)
- Naast lachende gezichten zie je nog zaken die dit gevoel versterken, weet je welke? (de stralende zon die als een soort kroon boven Eefje staat, Noa en de meeuwen staan te applaudisseren, Ikki maakt een sprongetje, Aisha legt haar hand als teken van dankbaarheid op haar hart)

Vertelperspectief / structuur

Op de eerste pagina zie je Eefje die in de spiegel kijkt, bijna alsof ze terugkijkt op het leven dat ze heeft gehad. De verteller neemt je ondertussen mee in het verhaal: “Eefje is honderd jaar oud. Je zult wel denken: honderd jaar? Maar ze ziet er toch uit als een

meisje? Dat klopt. Maar toch is ze echt honderd. Wil je weten hoe dat komt? Ik zal het je vertellen.” (p.7) Na drie hoofdstukken zit je weer waar het verhaal startte, bij Eefje die honderd jaar oud is. Het verhaal gaat lineair verder.

- Wat gebeurt er eerst in het verhaal? (Eefje wordt geboren en krijgt van twee feeën een gave)
- Wat is het probleem in het verhaal? Waarom is Eefje zo verdrietig? (ze groeit niet mee op met alle andere kinderen en wordt heel eenzaam)
- Hoe wordt het probleem opgelost? (de fee Aisha maakt dat Eefje terug ouder wordt)

Einde

Het einde van het verhaal is heel warm en veilig. Zeker jongere kinderen kunnen hier echt van genieten. Lees samen de laatste bladzijde van het boek.

- Wat vind je van het einde?
- Eefje is ongelooflijk blij dat ze ouder wordt, een vriend heeft en dat ze samen kunnen opgroeien. Zou jij daarvoor het eeuwige leven willen opgeven?
- Wat zou Valckx willen zeggen met “Het is alsof iemand een warme deken over haar schouders legt.”? Welk gevoel is dat?
- Zing jij ook wanneer je gelukkig bent en als het leven mooi is? Of doe je dan iets anders?

2

VERWERKING

Het eeuwig-kind-zijn

Volgens de fee dromen alle vrouwen van de eeuwige jeugd. En kan ze Eefje zelfs nog iets veel beters geven: het eeuwig-kind-zijn. “Dankzij deze gave zal jullie dochter altijd een klein kind blijven. Een klein meisje. Kun je je dat voorstellen? Voor altijd en eeuwig zonder zorgen lachen en spelen!” (p.13)

- Klopt het wat de fee daar zegt? Zal Eefje nu geen zorgen hebben en voor altijd lachen en spelen?
- Zou jij graag voor altijd kind zijn?
- Wat zou er gebeuren wanneer iedereen voor altijd kind zou zijn?
- Zou het nog zo leuk zijn om te verjaren?

Vriendschap

Doordat Eefje de enige is die kind blijft en iedereen die ze kent wel ouder wordt en sterft, heeft ze niet veel vrienden. Hier wordt ze vaak verdrietig van.

- Wie zijn de vrienden van Eefje? (Pluis, Ikki, Noa)
- Denk je dat Eefje meer vrienden zal maken nu ze ouder kan worden?

Doornroosje

Het verhaal van Eefje heeft gelijkenissen met Doornroosje. Ook Doornroosje krijgt feeën op bezoek die haar elk een gave geven. Doornroosje wordt vervloekt om honderd jaar te slapen. Eefje moet honderd jaar zeven zijn voor ze verder kan leven.

Creatieve opdracht: collage

MATERIAAL

- (Wit of gekleurd) papier
- Afbeeldingen van objecten
- Stiften / kleurpotloden
- Lijm en schaar

Op pagina 36 toert Eefje een citroen levend. Dit wordt haar nieuwe vriend.

→ Wat zou jij tot leven toveren als jij een vriendje zou willen?

Doel van de opdracht: De kinderen denken na over wat een personage is en creëren hun eigen 'levende' object. Toon de kinderen ter inspiratie de afbeeldingen van Joost Elffers in bijlage 1.

— Kies een object: Laat elk kind een stuk fruit, groente of een ander object kiezen dat zij tot leven willen brengen.

— Denk na over je personage: Stel de kinderen de volgende vragen om hun personage te vormen:

→ Wat is de naam van dit personage?

→ Wat zijn de eigenschappen van dit personage? (Heeft het een luide of stille stem? / is het groot of klein)

→ Waar is dit personage goed in?

→ Is het personage vrolijk, verdrietig, boos, enz.?

— Maak het personage levend: Plak het gekozen object op een blad papier. De kinderen mogen ogen en een mond zoeken die passen bij hun personage. Deze kunnen ze tekenen of opplakken op het gekozen object. Ze kunnen ook armen of benen bijtekenen.

— Voeg details toe: Wie wil, kan ook leuke details bij het personage tekenen. Heeft het personage het altijd koud? Dan krijgt deze misschien een muts of handschoenen. Of toch liever een zonnebril?

Laat de kinderen hun creaties presenteren en elkaar vertellen over de eigenschappen van hun personage!

3

VERDER LEZEN

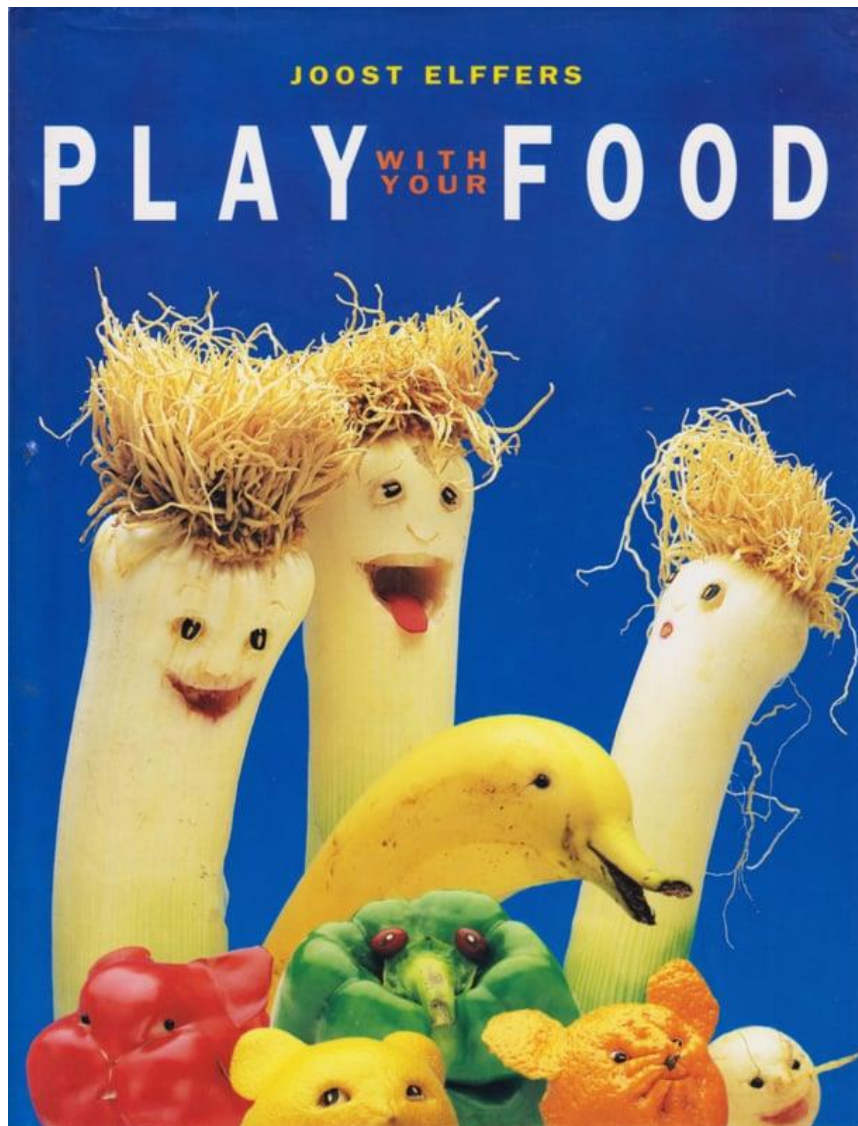
- De eencellige die het leven best wel ingewikkeld vond / Yvonne Jagtenberg (Querido, 2024) www.boekenzoeker.be/de-eencellige-die-het-leven-best-wel-ingewikkeld-vond
- Hedwig! / Frida Nilsson & Martijn Van der Linden (ill) (Querido 2022) www.boekenzoeker.be/hedwig
- Miss Kat : De zaak van de ontvoerde kanarie / Jean-Luc Fromental & Joëlle Jolivet (ill.) (Horizon, 2024) www.boekenzoeker.be/de-zaak-van-de-ontvoerde-kanarie

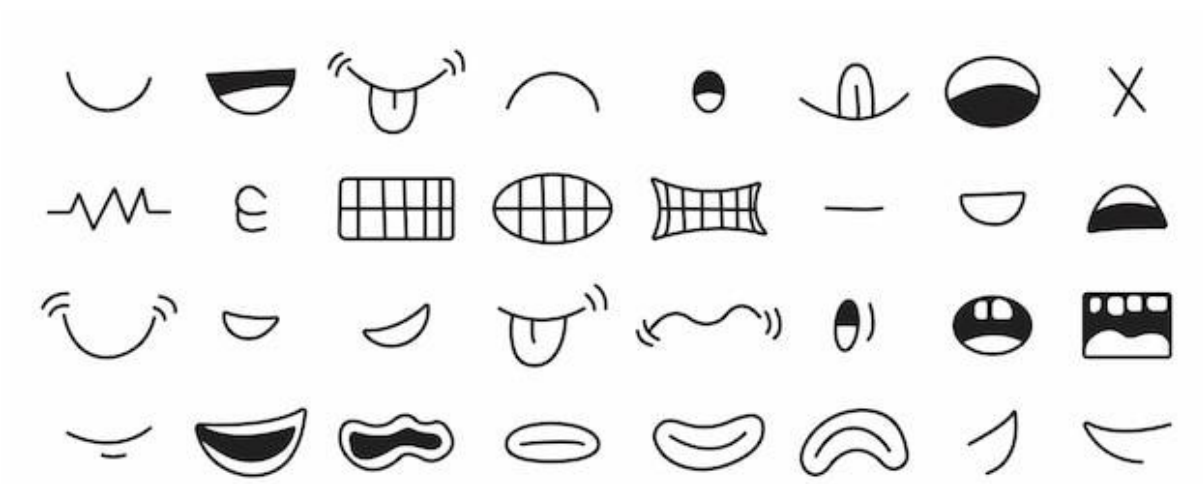
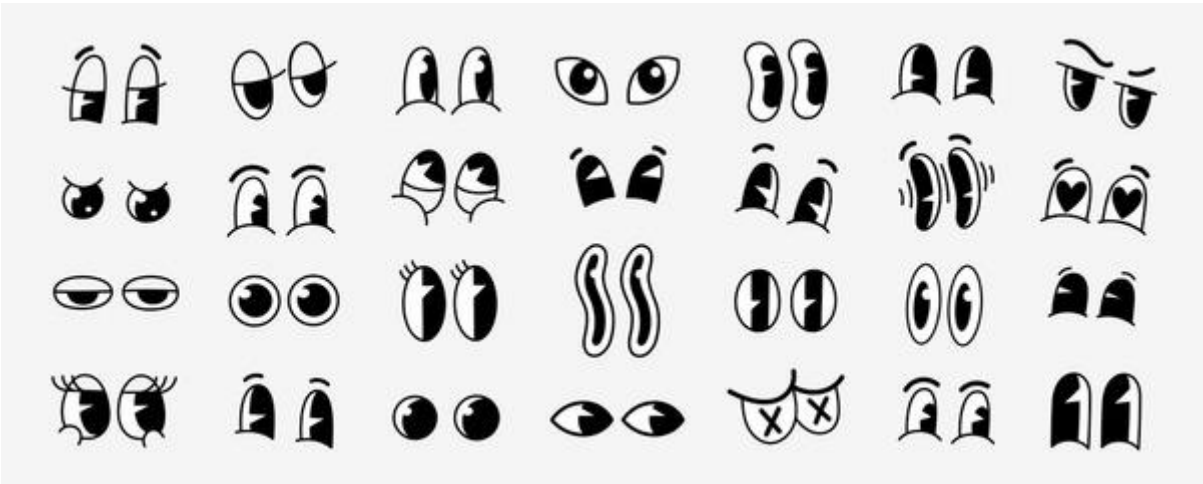

Juryleden kunnen online op de boeken reageren. Zo ontstaat er nog meer interactie in de Leesjury-community! Ga naar www.deleesjury.be, klik op 'Lezen' en dan op de gewenste leeftijdsgroep en het boek in kwestie.

© Iedereen Leest en Isabelle Dewilde, 2025
Vormgeving: Simon Bequoye

BIJLAGE 1

Inspiratiefiche

door Lotte Oers

Het dagboek van de Grote Boze Wolf

Auteur: Ben Miller

Illustrator: Elisa Paganelli

Vertaler: Tosca Menten

Uitgever: Van Holkema & Warendorf

Over de makers

Ben Miller is een Britse auteur. Behalve auteur is hij ook acteur, regisseur, komiek én filmproducent. Eén van zijn bekendste rollen is die van het hulpje van Johnny English in de gelijknamige komische spionagefilms. Als kinderboekenauteur publiceerde hij al ruim 14 boeken. Hij schrijft graag magische verhalen met een humoristische ondertoon, of geeft een twist aan bestaande verhalen of personages. In zijn reeks “Fairytale Woods” verscheen inmiddels een volgende boek, vertaald als “Het dagboek van de Gelaarsde Kat”.

Elisa Paganelli werd geboren in Italië en woont nu in het Verenigd Koninkrijk, waar ze werkt als freelance illustrator en creative designer. Ze voelt zich het meest thuis in de natuur (wat ook haar werk beïnvloedt) en is geïnteresseerd in psychologie. Ze werkt samen met verschillende auteurs uit verschillende landen.

Korte inhoud

De Grote Boze Wolf beschrijft in zijn dagboek zes turbulente weken uit zijn leven. Wanneer hij op 21 maart wakker wordt, verheugt hij zich op de komst van de lente. Na een hongerige winter heeft hij weer zin in een hapje vlees. Alleen blijkt de wolf, Laurens is zijn naam, niet zo stoer als hij zich graag voordoet. Op de lentebabecue van de roedel blijkt hij niet welkom, op weg naar de markt in het dorp wordt hij elke keer tegengehouden door de trol onder de brug, en telkens opnieuw wordt hij beetgenomen door Roodkapje. De andere sprookjesbosbewoners lachen Laurens uit. Steeds hongeriger en wanhopiger verzint hij het ultieme plan om Roodkapje op te eten. Maar dat loopt helemaal anders af dan verwacht. Misschien zijn groenten toch zo slecht nog niet?

Verhaallijn

Besprek met de juryleden waarover dit boek gaat. Laat ze eerst gewoon vertellen en probeer steeds meer tot de essentie van het verhaal te komen.

Geef uiteindelijk volgende opdracht:

- Beschrijf dit boek in drie woorden (De woorden moeten geen mooie zin vormen, maar het mogen er zeker niet meer zijn!)

Wanneer alle juryleden dit geprobeerd hebben, vertel je dat auteur Ben Miller dezelfde opdracht kreeg (zie www.goodreadingmagazine.com.au/article/ben-miller-on-his-fairytale-mash-up-diary-of-a-big-bad-wolf/)

Hij deed deze drie pogingen:

- Honger. Wolf. Dagboek.
- Meisje. Trucjes. Wolf.
- Wolf. Wordt. Vegetariër.

Vergelijk. Lijken de pogingen van de juryleden op die van de auteur?

Personages

- Wie zijn de belangrijkste personages uit het boek? (Laurens, Spruitje/Peperwolf, Roodkapje, de drie kleine biggetjes, de trol, de heks, de houthakker, oma)
- Kan je iets meer vertellen bij elk van de personages?

Creatieve opdracht: personages omschrijven

MATERIAAL

- Geprinte personage-bladen (zie bijlage 1)
- Schrijfgerei

- Achterin het boek staat een beschrijving van elk van de personages. In bijlage 1 vind je deze pagina's, maar de omschrijving is gewist. De juryleden mogen bij elk personage 2 zinnen schrijven, waarin ze het personage zo goed mogelijk proberen te typeren. Vergelijk nadien met de omschrijvingen uit het boek.
- Eén belangrijk personage ontbreekt: Spruitje of Peperwolf. Laat de juryleden zelf een blad maken voor dit personage. Ze kunnen kiezen of ze dit doen voor Spruitje (dus zoals Laurens hem zag in het begin van het boek) of voor Peperwolf (dus zoals Laurens hem zag op het einde van het boek). Welke evolutie is er tussen beide versies? Is Spruitje / Peperwolf zelf veranderd in de loop van het verhaal of heeft dit enkel met Laurens te maken?

Vertelperspectief en tijd

Dit boek heeft een bijzondere vorm: het is een dagboek.

- Waaraan zie je dit? (de titel van het boek, de datum aan het begin van elk hoofdstuk, de achtergrond is een blad uit een boek, de vertelstijl, het ik-perspectief)
- Wat is het gevolg van deze vorm voor het vertelperspectief? (we lezen alles vanuit het perspectief van Laurens, hij kan vooruitblikken naar het einde van de dag – want hij schrijft meestal na afloop van de gebeurtenissen van die dag – maar niet verder dan dat, veel subjectieve ervaringen en meningen)
- Waarom zou de auteur voor deze vorm gekozen hebben?
- Vind je dit een goede vondst voor dit verhaal?
- Hou je van verhalen die in dagboekvorm geschreven zijn? Kan je eventueel nog voorbeelden van dagboek-boeken geven?

Dankzij de dagboekvorm weten we precies over welke tijdsperiode het boek loopt.

- Herinner je je nog hoe lang het verhaal duurt? Hoe lang denk je? (het verhaal start op 21 maart, het laatste dagboekfragment werd geschreven op 1 mei, dit is dus ongeveer 6 weken)
- Wordt het verhaal chronologisch verteld? (ja: het wordt dag na dag verteld, maar ook nee: soms begint een dagboekfragment met het einde van de dag, om dan pas terug te keren naar wat er die dag voorafging, bv. op 20 april op p.145)
- Vond je het gemakkelijk of moeilijk om de volgorde van de gebeurtenissen te begrijpen?

Illustraties en lay-out

Dit boek is rijkkelijk geïllustreerd en opgevrolijkt met visuele details.

- Welke visuele elementen zag je allemaal? (gewone illustraties, achtergronden van het dagboekpapier, afwijkende typografie)
- Zijn deze elementen belangrijk voor het verhaal? Kan het verhaal ook verteld worden zonder afwijkende typografie, of zonder achtergronden, of met minder illustraties?
- Leest deze lay-out aangenamer of bemoeilijkt dit het lezen?
- Hou jij van dit soort boeken? Of meer van boeken met gewone doorlopende tekst?

2

VERWERKING

Sprookjes

Bekijk samen de kaart van het Sprookjesbos in het begin van het boek. Hieruit blijkt al meteen dat het verhaal ruimer gaat dan enkel het sprookje van Roodkapje zelf. Welke sprookjes konden de juryleden herkennen?

— De drie biggetjes (verwerkt in een list van Roodkapje op 11 april, p.101-119)

- Hans & Grietje (Laurens denkt dat hij in dit sprookje terechtkomt op 3 april, p.65-81)
- De drie geitjes en de trol (Laurens probeert voor het eerst voorbij de trol te komen op 31 maart, p.53-57) → dit Noors sprookje is bij ons minder gekend, maar kan je lezen in “De drie broertjes Bok” van Mac Barnett en Jon Klassen, dat 2 jaar geleden in de Leesjury zat voor groep 2

Bij de bespreking van de personages heb je elk van de personages omschreven (zo niet, neem de beschrijvingen achterin het boek erbij).

- → Wat is het verschil tussen de personages uit de originele sprookjes en die uit het dagboek van Laurens?

Van het sprookje van Roodkapje zijn al erg veel bewerkingen gemaakt, vele ervan met een originele twist. Wanneer je er een aantal van kan verzamelen, kan je de juryleden erin laten snuisteren en de verschillende versies vergelijken:

- Roodkapje / Bethan Woollvin (Hoogland en Van Klaveren, 2024) → dit jaar in groep 1 van de Leesjury
- Er-waren-eensjes 2: Roodkapje / Koen Van Deun en Mark Borgions (ill.) (Het Geluidhuis, 2022)
- Er was weer... Roodkapje / Astrid Van der Schueren en Sanny Winters (ill.) (Pelckmans, 2022)
- Meisje in het rood / Aaron Frisch en Roberto Innocenti (ill.) (Clavis, 2015) → werd ook geselecteerd voor groep 3 van de Leesjury
- De Grote Boze Wolf (was helemaal niet boos) / Jonas Boets en Nils Pieters (ill.) (De Eenhoorn, 2011)
- De slimste / Mario Ramos (De Fontein, 2011)
- De wonderlijke reis van Roosje Rood / Gerda Dendooven (Querido, 2007)
- Rood Rood Roodkapje / Edward van de Vendel en Isabelle Vandenabeele (ill.) (De Eenhoorn, 2003)

Creatieve opdracht: schrijf je eigen sprookjesdagboek!

MATERIAAL

- Papier en schrijfgerei
- Eventueel: kopieën van de laatste pagina's van het boek

De auteur geeft zelf al een opdracht mee aan de lezer: kies een sprookjespersonage en verzin zelf een sprookjesdagboek. Om het echt te maken kan je de lege dagboekpagina's op het einde van het boek kopiëren voor de juryleden.

Na afloop kan je de juryleden tonen welke boeken de auteur nog schreef over het Sprookjesbos: Het dagboek van de Gelaarsde Kat is verkrijgbaar in het Nederlands, in het Engels verscheen ook al Diary of a Wicked Witch en er komt een deel 4 waarvan (op het moment van schrijven) nog geen titel bekend is.

Vegetarisme

Start vanuit het boek:

- Naar welk type eten is Laurens op zoek in het boek? (vlees)
- Welk type eten leert Laurens op het einde ook appreciëren (groeten, vegetarische hapjes)

- Hoe komt het dat hij dit leert te appreciëren (door de pasteitjes van Spruitje, en door de heks en Roodkapje die hem leren dat hij moet kauwen bij het eten, zodat hij de smaken proeft)
- Wordt Laurens uiteindelijk vegetariër? (nee, met de opbrengst van de vegetarische pasteitjes koopt hij worstjes)

Wie kent deze termen: vegetariër, veganist, flexitariër? (www.wikikids.nl/Vegetarisme, www.wikikids.nl/Flexitarisme)

- Hoe zou jij jezelf omschrijven?
- Wat is jouw lievelingseten?

Creatieve opdracht: proeven met en zonder vlees

MATERIAAL

- Ofwel: ingrediënten (naar keuze) en kookgerei
- Ofwel: reeds klaargemaakte hapjes (naar keuze) en blinddoeken

Laurens wil eerst niets weten van groenten of vegetarisch eten, maar eens hij echt geproefd (en gekauwd!) heeft, is hij overtuigd. In deze proefopdracht verken je met de juryleden het smaakverschil tussen vlees en vegetarisch eten.

Maak twee heel gelijkaardige, eenvoudige hapjes (bv. toastjes volgens dit recept: www.aldi.be/nl/recepten/vegetarisch/vegan-en-veggie-toastjes.html), één versie met vlees en één versie zonder vlees (bv. kip-curry vs. veggie curry, of echte préparé vs. veggie préparé).

Afhankelijk van de tijd die je hebt of jouw eigen voorkeur kan je de opdracht op twee manieren doen:

- Maak de hapjes samen met de juryleden. Serveer feestelijk (eventueel met een drankje erbij) en laat de juryleden van beide hapjes proeven. Welke vinden ze het lekkerst?
- Bereid de hapjes vooraf thuis en neem ze in afgedekte potten mee naar de bijeenkomst. Laat de juryleden geblinddoekt van beide hapjes proeven (controleer eerst of er geen juryleden zijn die halal of vegetarisch eten). Kunnen ze zeggen in welk hapje vlees zit? Welke vinden ze het lekkerst?

Jezelf zijn / erbij horen

- Hoe hoort de grote boze wolf uit het sprookje van Roodkapje te zijn? (stoer, wreed, sluw...)
- Beantwoord Laurens aan dit beeld? (hij wil het wel, maar het lukt hem niet)
- Hoe is Laurens echt? (niet erg slim, laat zich makkelijk beetnemen, eerder zachtaardig (hij zegt wel de hele tijd dat hij een dier gaat doden, maar uiteindelijk doet hij het nooit), eenzaam...)
- Waarom doet Laurens zich anders voor dan hij is, denk je?
- Is het de moeite waard om je anders voor te doen, als je daardoor bij een groep kan horen?
- Kan je gelukkig worden als je je anders voordoet?
- Hoe belangrijk is het om bij een groep te horen?

Waardering

‘Het dagboek van de Grote Boze Wolf’ wordt op het internet aangeprezen als een grappig, aantrekkelijk boek. Volwassenen recensenten denken dat het kinderen zal aanspreken. Bijvoorbeeld:

- Dit is echt een heerlijk vermakelijk verhaal, een humoristische alternatieve versie van het sprookje van Roodkapje en de Grote Boze Wolf. (Biebmiepie)
- Dat zorgt voor een bijzondere mix van spanning, humor en medeleven die het verhaal tot het einde boeiend houdt. Het dagboek van de Grote Boze Wolf is levendig en aantrekkelijk vormgegeven. (Verhalennest)

Ga na of de juryleden deze mening delen. Je kan hiervoor gebruik maken van het beoordelingsraster dat je op de website vindt:

www.deleesjury.be/sites/default/files/beoordelingsrasters.pdf.

- Sprak dit boek jou aan? Waarom wel/niet?
- Indien het jou minder aansprak: wat zou er moeten aangepast worden, opdat het jou wel zou aanspreken?
- Met welke trefwoorden zou jij dit boek omschrijven? (zie het beoordelingsraster voor inspiratie)
- Zou jij dit boek aan leeftijdsgenoten aanraden? Denk je dat dit een goed boek is voor kinderen die minder (graag) lezen?
- Zou jij het volgende boek, het dagboek van de Gelaarsde Kat, ook willen lezen?

3

VERDER LEZEN

- Dagboek van een voetbalheld / Shamini Flint en Sally Heinrich (ill.) (Voetbal International Kids, 2017) www.boekenzoeker.be/dagboek-van-een-voetbalheld
- Duupje / An Swartenbroekx en Dieter Steenhaut (ill.) (Standaard Uitgeverij, 2021)
- Jippie! Een humeurig sprookje / Sanne Rooseboom en Annet Schaap (ill.) (Van Holkema en Warendorf, 2016) www.boekenzoeker.be/jippie-een-humeurig-sprookje
- De grote boze wolf onderzoekt sprookjes / Catherine Cawthorne en Sara Ogilvie (ill.) (Lemnischat, 2025) www.boekenzoeker.be/de-grote-boze-wolf-onderzoekt-sprookjes

Juryleden kunnen online op de boeken reageren. Zo ontstaat er nog meer interactie in de Leesjury-community! Ga naar www.deleesjury.be, klik op ‘Lezen’ en dan op de gewenste leeftijdsgroep en het boek in kwestie.

© Iedereen Leest en Lotte Oers, 2025
Vormgeving: Simon Bequoye

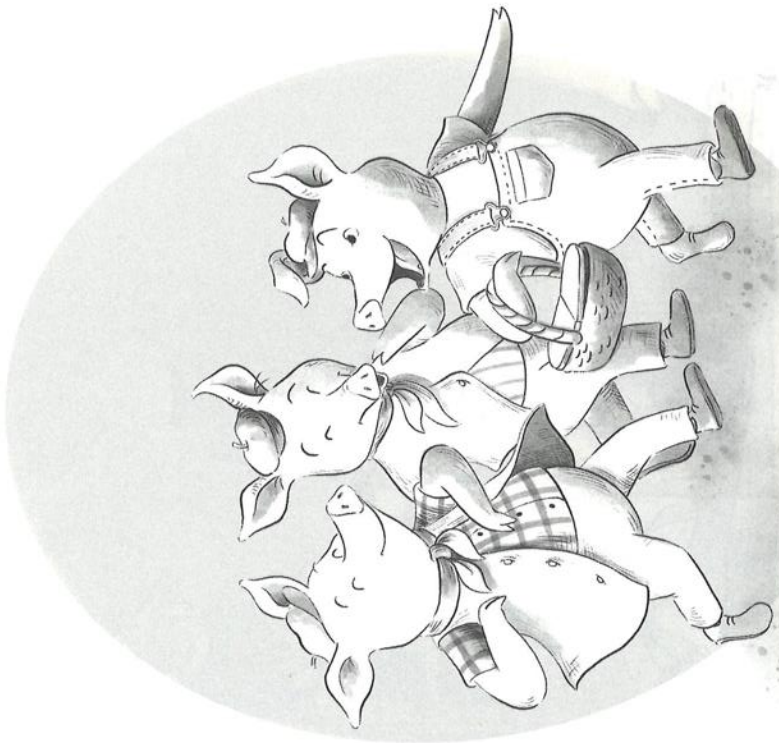
BIJLAGE 1

Laurens

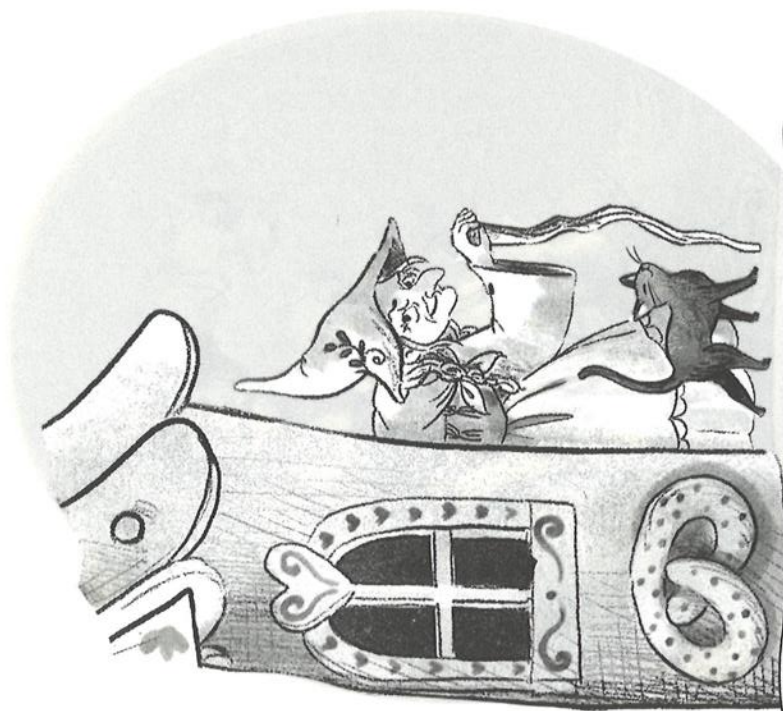
Roodkapje

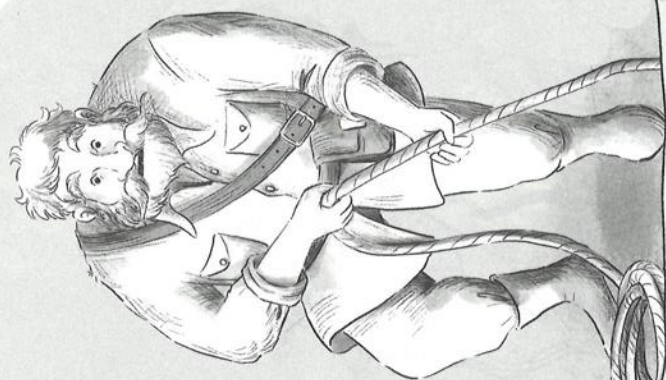
De Drie Kleine Biggetjes

De Trol

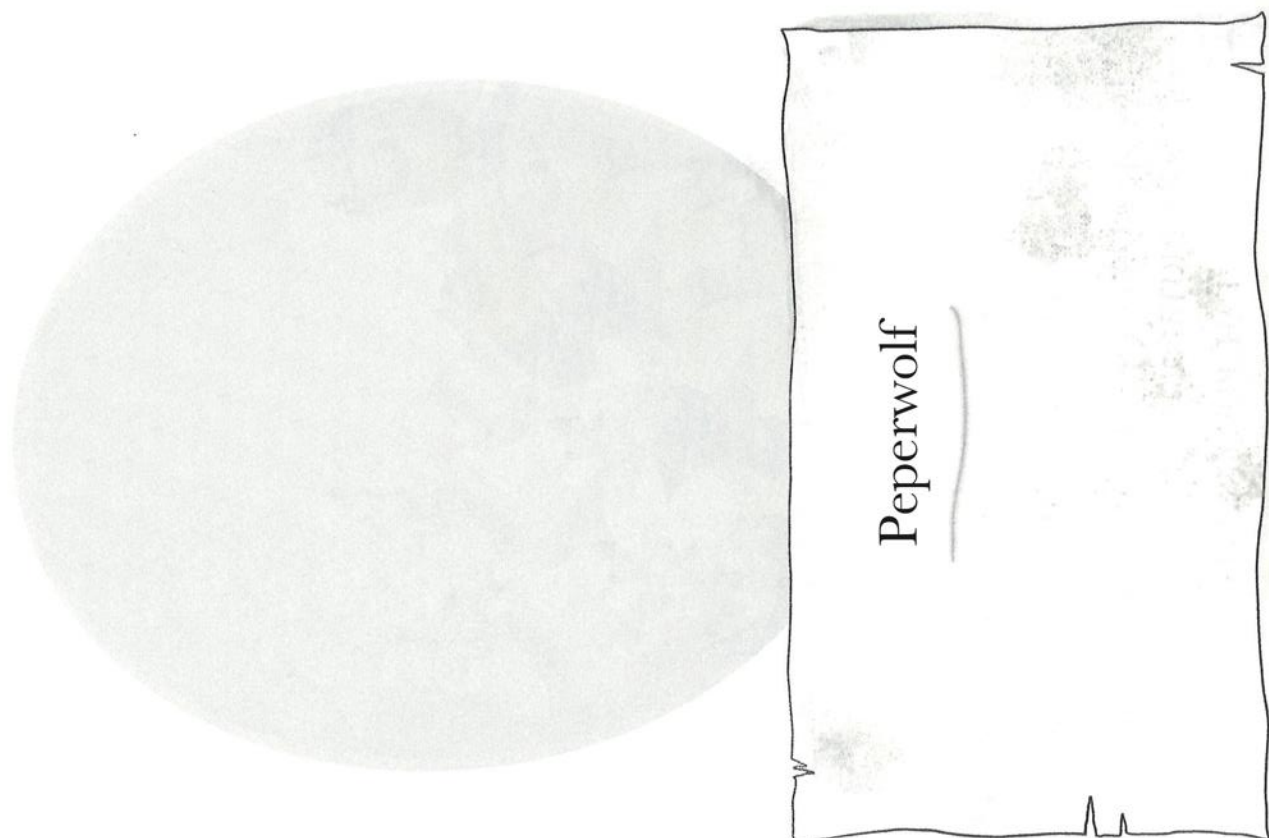

De heks

De houthakker

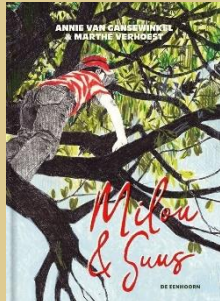

Inspiratiefiche

door Lotte Oers

Milou en Suus

Auteur: Annie van Gansewinkel

Illustrator: Marthe Verhoest

Uitgever: De Eenhoorn

Over de makers

Annie van Gansewinkel is een Nederlandse auteur en dichter. Al vanaf haar twaalfde wilde ze schrijfster worden, maar dat vertelde ze tegen niemand, omdat ze dacht dat iedereen het raar zou vinden. Ze schrijft in verschillende genres voor zowel kinderen en jongeren als voor volwassenen. Het liefst over eilanden, moedige kinderen, heimwee, het dunne lijntje tussen goed en kwaad en bovenal over de zee. Haar spannende boeken zijn verschenen onder het pseudoniem Anne Winkels. Naast teksten in het Nederlands schrijft zij soms ook in het Limburgs dialect, namelijk in haar moedertaal, het Weerts. Ze geeft ook schrijfcursussen en workshops.

Marthe Verhoest studeerde illustratie en grafisch ontwerp aan het KASK & Conservatorium en werkt nu als zelfstandig illustrator. Die is een artiest die zich graag laat verwonderen, verwarran en inspireren door kleine dingen. Het lichaam, haar spiegelbeeld en haar soms wat verwrongen definities staan centraal in hun werk. Milou & Suus is hun eerste geïllustreerde kinderboek.

Korte inhoud

Milou is met haar ouders op vakantie in een vakantiepark in Frankrijk. Ze zou graag meespelen met de andere kinderen in het park, maar vindt maar moeilijk aansluiting. Andere kinderen vinden haar snel te druk. Dan ontmoet ze een oudere dame die naast het park woont, Suus. Met haar klikt het onmiddellijk. Er ontstaat een ongewone vriendschap waarbij Milou en Suus veel van elkaar leren. Over kriebelbeestjes, De Kleine Prins, vruchtentaartjes en jongleren. Maar vooral over vrienden maken. Milou leert dat andere kinderen best met haar willen spelen en Suus leert dat ze misschien toch niet altijd alleen wil zijn.

Personages

Het is duidelijk wie de twee hoofdpersonages zijn in dit boek: Milou en Suus.

- Eigenlijk gaat het boek ook enkel over deze twee personages. Wat vond je daarvan? (Is de interactie tussen slechts twee personages voldoende om een verhaal interessant te houden? Miste je meer personages? Of is het net een unieke kans om een relatie tussen twee personages echt uit te diepen?)
- Welke personages worden er nog genoemd? (de kinderen uit het park, de ouders van Milou, de vrouw in het dorp) Er wordt enkel over hen gesproken, zij nemen niet actief deel aan het verhaal: zijn zij dan ook echt personages?

Over Milou en Suus:

- Zou je zeggen dat Milou en Suus heel verschillend zijn of net veel op elkaar lijken?
- Hoe zou je elk van hen omschrijven?

Opdracht: karaktereigenschappen

MATERIAAL

- 2 A4- of A3-bladen: 1 voor Milou en 1 voor Suus
- Briefjes met karaktereigenschappen (zie bijlage 1)

Laat de juryleden de briefjes met karaktereigenschappen over de twee personages verdelen. Bij wie past de eigenschap het best? Welke eigenschappen passen bij geen van beide? Als ze een bepaalde eigenschap bij beide personages vinden passen, kunnen ze zelf een tweede briefje met die eigenschap maken.

- Beantwoord de eerste vraag nog eens opnieuw: zijn Milou en Suus heel verschillend of lijken ze net op elkaar?

Illustraties

Blader door het boek. Toon de juryleden verschillende illustraties.

- Wat valt je op aan het onderwerp van de illustraties? (We zien nauwelijks personen, hoogstens lichaamsdelen, daarnaast vooral voorwerpen en (lege) ruimtes)
- Wat valt je op aan het perspectief? (Af en toe een overzicht, maar vaak ingezoomd op details)
- Wat valt je op aan de illustratiestijl? (De illustraties zijn opgebouwd vanuit (veelal dunne) lijnen)
- Wat valt je op aan het kleurgebruik? (De zwarte lijnen overheersen, maar af en toe kleuraccenten, meestal rood)

Afbeelding van de ruimte

In het begin en op het einde van het boek zien we een illustratie van een landschap, maar verder vooral beelden uit het huis van Suus. Deze illustraties zijn stillevens (www.wikikids.nl/Stilleven).

Toon de illustratie op p.59 naast de stillevens van stoelen uit de bijlage.

- Wat zijn de gelijkenissen en verschillen tussen de verschillende werken? (let op illustratiestijl, omgeving, soort stoel...)
- Wat vertellen de verschillende werken ons? Waar staat deze stoel volgens jou? Van wie zou deze stoel kunnen zijn?
- Vind je dat stillevens ook een verhaal kunnen vertellen? Beter of minder goed dan illustraties van levende wezens?

(Als jou dat meer aanspreekt, kan je dezelfde oefening doen met schilderijen van een vaas met bloemen (www.wikiart.org/en/Search/still%20life%20flower) naast de afbeelding op p.9)

Afbeelding van de personages

We krijgen geen uitgesproken afbeelding van de twee hoofdpersonages. Enkel op de cover zien we een volledige figuur (van de achterkant, het gezicht is niet zichtbaar) en in het eerste landschap (p.6-7) zien we Milou in de verte lopen.

Toch leren we de personages kennen in de illustraties.

- Heb jij je een beeld gevormd van de personages? Zo ja, hoe deed je dat? Hoe zien ze er voor jou uit?
- Je zou kunnen zeggen dat de illustrator een andere manier koos om de personages uit de beelden: weet jij hoe? (door het afbeelden van lichaamsdelen (p. 22-23, 37) en voorwerpen)
- Vind jij dit een goede manier om personages uit te beelden? Waarom (niet)?

Creatieve opdracht: voorwerpen tekenen

MATERIAAL

- Wit tekenpapier
- Potloden, kleurpotloden, stiften, ...

- Kies een hoek van de ruimte waar jullie zijn en plaats daar een enkele stoel. Leg of hang er eventueel voorwerpen of kledij op of aan (eventueel in overleg met de juryleden). Vraag de juryleden om dit stilleven te tekenen. Welke details zijn belangrijk om het verhaal te vertellen van de plaats en het moment waar deze stoel zich bevindt?
- Geef elk jurylid een leeg A4-blad en vraag hen om zichzelf uit te beelden door middel van voorwerpen of eventueel lichaamsdelen. Hun gezicht mag niet in beeld komen. Kunnen ze elkaar herkennen in de illustraties? Als de juryleden elkaars tekeningen nog niet gezien hebben, kan je hen laten raden welke tekening van wie is.

Tijd

Dit boek gaat over een duidelijk afgebakende periode: de duur van één vakantie in een vakantiepark.

2

VERWERKING

- Hoeveel tijd zou er verstrijken in dit boek? (Een tweetal weken? Misschien langer?)
- Komen we iets te weten over de tijd ervoor of erna? (Nauwelijks: heel beknopt over het leven van Suus hiervoor en over de ervaringen van Milou met andere kinderen)
- Zijn er dingen over Milou of Suus die je ook graag had geweten? Over hun leven voor en/of na hun vakantie?
- Waarom zou de auteur ervoor gekozen hebben om enkel over deze periode te schrijven? (de focus ligt op de vriendschap tussen Milou en Suus, (relaties met) andere personages zijn niet belangrijk)
- Wat zou er na de vakantie gebeuren? Zouden Milou en Suus contact houden zoals ze van plan waren? Waarom denk je dat?

De Kleine Prins

Probeer een exemplaar van “De kleine prins” (Antoine de Saint-Exupéry) mee te brengen om aan de juryleden te tonen. Zoek eventueel wat extra informatie op over het boek, voor mocht je de juryleden er meer over willen vertellen (https://nl.wikipedia.org/wiki/De_kleine_prins). Als je voldoende tijd hebt, kan je er een stukje uit voorlezen (bv. hoofdstuk 21 over de ontmoeting met de vos).

- Kende je dit boek al? Had je er ooit over gehoord?
- Milou leest het boek op aanraden van Suus. Je las in het boek ook enkele citaten uit “De kleine prins”. Zou jij dit boek ook wel willen lezen?
- Als je het boek nu ziet, spreekt het je aan?

“De kleine prins” is het favoriete boek van Suus. Ze heeft het al minstens tien keer gelezen. Milou vindt dat gek: ‘Als je een boek hebt gelezen, heb je het voor altijd uit. Dan kun je beter telkens nieuwe lezen.’ Daarop zegt Suus: ‘In een mooi boek lees ik elke keer iets nieuws.’ (p.13)

- Ben je het meer eens met Milou of met Suus?
- Heb je wel eens een boek herlezen? Zo ja, welk boek? Waarom deed je dat?
- Kan je je voorstellen dat je een boek meer dan tien keer zou herlezen?

Vriendschap

Milou wil veel vrienden. Suus zegt heel lang dat ze geen vrienden nodig heeft.

- Vind jij het belangrijk om vrienden te hebben?
- Kan je ook alleen gelukkig worden, zonder vrienden?
- Heb je veel vrienden nodig? Hoeveel is “veel” eigenlijk?

Je kan volgende citaten gebruiken om verder in te gaan op het thema vriendschap:

- ‘Kom, we lezen het stukje van de vos. De kleine prins wil vrienden met de vos worden. Dan moet je me eerst temmen, zegt de vos. Dat betekent een band scheppen, speciaal worden voor iemand. Kijk, hier.’
- Milou leest wat Suus aanwijst. *De prins moet veel geduld hebben. Een eindje bij de vos vandaan gaan zitten in het gras. Niets zeggen, want door te praten begrijpen we elkaar juist soms verkeerd. Elke dag kan de kleine prins een stukje dichterbij komen zitten.*
- ‘Het is net als bij jou,’ vindt Suus. ‘Het is mooi dat jij veel vrienden wil. Maar soms hebben andere kinderen meer tijd nodig.’ (p.20-21)
- Milou wrijft een traan van haar wang. Suus lijkt soms ook op een roos. Niet alleen door haar mooie rode jurken. Als ze bozig is, heeft ze stekels. Daarmee houdt ze de mensen op afstand. Dan kunnen ze haar geen pijn doen. Suus heeft liever geen vrienden dan pijn door vrienden. Milou denkt dat verdriet soms ook bij vriendschap hoort. (p.41)
- Ineens schudt Suus haar hoofd. ‘Ik snap zelf niet waarom ik ruziemaakte. Met jou voel ik vriendschap, al kan dat niet. Jij bent jong, ik ben oud.’
- ‘Onzin, Suus. Je kunt met iedereen vrienden zijn. Ook als je totaal verschillend bent.’ (p.44-46)
- Ai, meteen knijpt er iets van pijn in het hart van Milou. Straks heeft Suus hier net zo veel plezier met andere kinderen. Ze weet best dat ze Suus niet alleen voor zichzelf heeft. Vriendschap is ook Suus en anderen mooie dingen gunnen. (p.50)
- ‘We blijven ook vrienden als we moeten huilen. Je kunt beter vrienden missen dan nooit vrienden hebben. Door jou heb ik geleerd dat gemis bij vriendschap hoort. Ik ga mijn best doen om vrienden te maken. En ik wil elke dag nieuwe dingen leren, mijn hele leven lang.’ (p.58)

Creatieve opdrachten

MATERIAAL

- Pen en papier
- Eventueel een schrijfboekje voor elk jurylid (vlinderschrift)

Milou en Suus doen veel activiteiten samen. Sommige daarvan kun je samen met de juryleden doen.

- Een ‘vlinderschrift’ bijhouden: een schrijfboekje waarin je opschrijft welke mooie dingen je zag/meemaakte, en wat je graag nog wil doen. (p.44-51)
- Een elfje schrijven: een gedicht van 5 regels die bestaan uit respectievelijk 1 – 2 – 3 – 4 – 1 woord(en). (p.52-53)
- Een diploma maken voor elkaar: dit hoeft geen diploma “vrienden maken” te zijn, maar kan ook gaan over iets anders waar je beter in geworden bent. (p.56-57)

Raar of gewoon zijn

Bekijk met de juryleden dit citaat:

Milou doet altijd haar best om vrolijk te zijn, want ze wil veel vrienden.
Vrienden worden met iedereen.

Maar het lukt nog niet eens met de kinderen van haar klas. Die vinden haar druk en raar.

‘Doe eens rustig,’ zeggen ze dan. Of: ‘Doe gewoon.’

Rustig is saai en wat bedoelen ze met ‘gewoon’? (p.10)

- Wat denk jij dat de kinderen bedoelen met ‘gewoon’?
- Ben je best ‘gewoon’ of mag je ook een beetje ‘raar’ zijn?
- Ben je het eens met Milou: is rustig saai?

Verwachtingen en beoordeling

De korte tekst op de achterkant van een boek schept verwachtingen voor we beginnen met lezen. Kijk samen met de juryleden terug naar de achterkant en bespreek of hun verwachtingen ingelost werden. Je kan daarbij in het bijzonder naar volgende zin kijken: “Een broos verhaal over een ongewone zomer die een meisje en een oude vrouw voorgoed verandert.”

- “Een broos verhaal”: Weet je wat “broos” betekent? Wat zouden ze bedoelen met “een broos verhaal”? Is dit een goede omschrijving voor dit boek? Waarom (niet)?
- “over een ongewone zomer”: Gaat het boek inderdaad over een ongewone zomer? Vind je dit een gewoon verhaal? Waarom (niet)?
- “die een meisje en een oude vrouw voorgoed verandert.”: Zijn Milou en Suus veranderd in de loop van het boek? Zo ja, in welke zin?
- Wat verwachtte je van het boek bij het zien en lezen van de kaft? Is je mening dezelfde gebleven of veranderd? Wat vind je nu van het boek?

3

VERDER LEZEN

- *Gevonden* / Cees van den Berg en Monique Dozy (ill.) (Lemniscaat, 2020)
www.boekenzoeker.be/gevonden-0
- *Hoog in de boom begint de zomer* / Wouter Klootwijk en Esther Leeuwrik (ill.) (Leopold, 2022)
www.boekenzoeker.be/hoog-de-boom-begint-de-zomer
- *Kapitein Kees* / Anke Kranendonk en Annemarie van Haeringen (ill.) (Lemniscaat, 2015)
www.boekenzoeker.be/kapitein-kees
- *Zeg maar Joske* / Marijke Guetens en Roozeboos (ill.) (Pelckmans, 2024)
www.boekenzoeker.be/zeg-maar-joske-vijf-verrassende-voorleesverhalen

Juryleden kunnen online op de boeken reageren. Zo ontstaat er nog meer interactie in de Leesjury-community! Ga naar www.deleesjury.be, klik op ‘Lezen’ en dan op de gewenste leeftijdsgroep en het boek in kwestie.

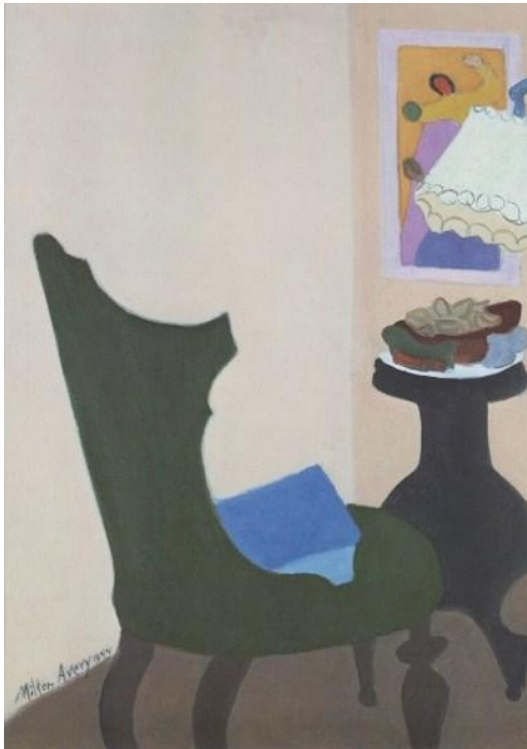
© Iedereen Leest en Lotte Oers, 2025
Vormgeving: Simon Bequoye

BIJLAGE 1

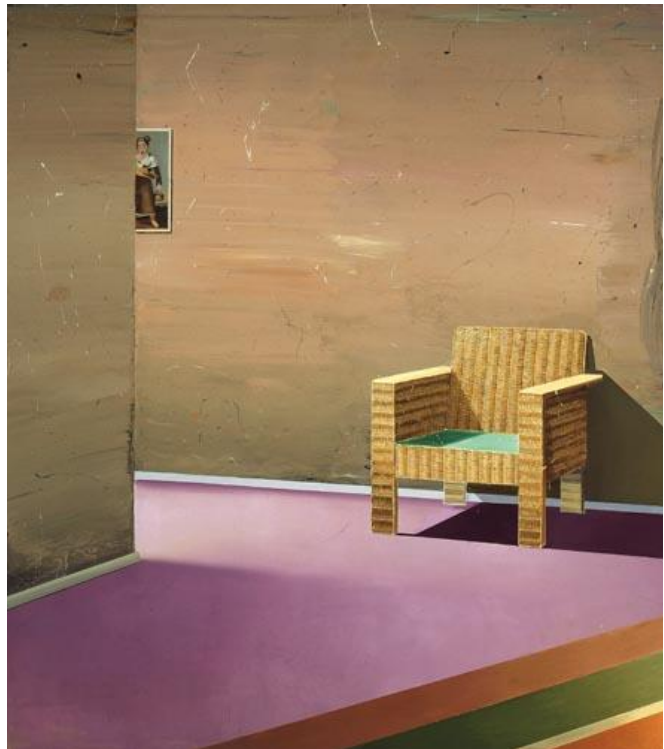
vrolijk	optimistisch	sociaal
knorrig	pessimistisch	eenzaam
druk	traag	snel
lief	verzuurd	lenig
handig	creatief	vindingrijk
stil	verlegen	uitbundig
passief	actief	slim

ondeugend	stoer	zorgzaam
gevoelig	ondernemend	nieuwsgierig
angstig	dapper	vriendelijk
tevreden	wild	eerlijk
eigenwijs	open	gesloten

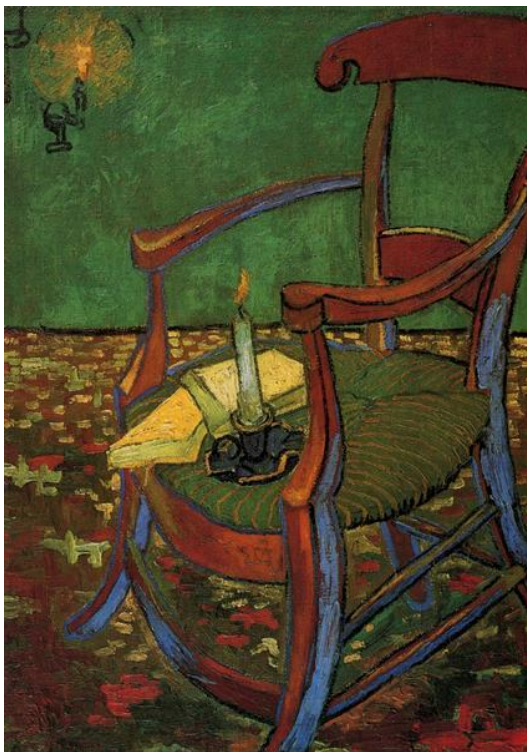
BIJLAGE 2

<https://www.wikiart.org/en/milton-avery/green-chair-1944>

<https://www.wikiart.org/en/matthias-weischer/chair-2003>

<https://www.wikiart.org/en/vincent-van-gogh/paul-gauguin-s-armchair-1888>

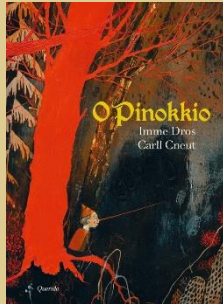

<https://www.wikiart.org/en/john-register/oak-chair-1990>

Inspiratiefiche

door Isabelle Dewilde

O Pinokkio

Auteur: Imme Dros

Illustrator: Carll Cneut

Uitgever: Querido

Over de makers

Imme Dros (1936) is een veelbekroonde Nederlandse schrijfster en vertaalster. Ze groeide op in Texel. Tijdens haar studie Nederlands ontmoette ze haar echtgenoot Harry Geelen, een illustrator. Samen maakten ze verschillende kinderboeken. Dros is vooral bekend om haar bewerkingen van klassieke verhalen zoals sprookjes, de Odyssee en de Ilias. Kenmerkend is haar vlotte schrijfstijl.

Carll Cneut (1969) is één van onze grootste Vlaamse illustratoren en heeft gaandeweg een eigen, unieke en zeer herkenbare stijl ontwikkeld. Hij schildert met acryl en zet hierbij vele lagen boven elkaar. In zijn prenten probeert Cneut ook een verteller te zijn. De tekst vertelt een eerste versie, de tekeningen een tweede. Cneut illustreerde al meer dan 30 boeken, zijn werk is inmiddels in meer dan 40 talen verschenen van het Hongaars tot het Japans en Koreaans. Toen hij als kind een oude, versleten versie van het boek Pinokkio las, greep het verhaal hem meteen. Sindsdien heeft hij een fascinatie voor dit verhaal en las hij er al ontelbare versies van. Hij werkte vier jaar aan dit boek.

Korte inhoud

Wanneer de oude speelgoedmaker Geppetto een stuk hout bewerkt, begint dit plots te gillen. Uit het hout komt een ondeugende marionet tevoorschijn. Een marionet die zelf beweegt en praat, zijn naam is Pinokkio. Pinokkio droomt ervan een echte jongen te worden en stapt onwetend en naïef de wereld in. Maar een echte jongen word je niet zomaar, vertelt de Blauwe Fee, dat moet je verdienen. En dat blijkt nog niet zo gemakkelijk.

Klassieker

Het verhaal van Pinokkio van de Italiaanse auteur Carlo Collodi is een echte klassieker uit de jeugdliteratuur. Walt Disney maakte het verhaal wereldberoemd door zijn tekenfilm. Veel kinderen zullen de bewerking van Disney dan ook al kennen.

- Kende je het einde van Pinokkio al voor je aan het boek begon?
- Had je hierdoor meer of minder zin om aan het verhaal te beginnen?
- Wanneer je het verhaal al kende, vond je het dan nog spannend om te lezen?
- Was het verhaal anders dan dat je oorspronkelijk had gedacht? Waarom wel/niet?

Cover

Illustratie en tekst zijn in deze hervertelling evenwaardig aan elkaar. De tekeningen hebben een enorme impact op hoe je het verhaal ervaart. Hierdoor vat de cover (door de zeer aanwezige illustratie) de sfeer van het boek volledig. Je oog wordt direct getrokken naar het felrode vlak van de boom en de iconische lange neus van Pinokkio. De boom en de neus hebben dezelfde kleur rood. Is dit omdat beide van hout zijn gemaakt? De donkere achtergrond geeft het geheel een grimmige uitstraling. Pinokkio lijkt er echter geen last van te hebben, hij kijkt wat vrolijk, naïef voor zich uit.

- Weet iemand wie de figuur is op deze cover? (Pinokkio)
- Hoe weet je dat dit Pinokkio is? (de lange neus)
- Welke kleuren vallen op? (rood, zwart, blauw)
- Waarom denk je dat de illustrator de boom niet heeft uitgewerkt en fel rood heeft gelaten? (doordat de boom als een soort vlak in het rood is geschilderd valt de fijner uitgewerkte Pinokkio direct op)
- Denk je dat het een vrolijk / eng / spannend verhaal is? Waarom denk je dit? (de zwarte achtergrond in combinatie met het felle rood geven een akelige sfeer weer)
- Hoe denk je dat Pinokkio zich voelt? Kijk eens goed naar zijn gezichtsuitdrukking? (hij lijkt zich van geen kwaad bewust en kijkt een beetje vragend en lachend het donker tegemoet)
- Wat zie je nog op de cover? (een bos, bomen, planten)

Opdracht: covers vergelijken

In bijlage 1 vind je de oorspronkelijke cover van het boek en die van de Disney-film.

- Wat valt je op wanneer je de andere covers bekijkt, zie je gelijkenissen of vooral verschillen? (bv. het rode komt in de drie covers terug. De cover van de film is veel vrolijker)
- Welke Pinokkio is voor jou het meest herkenbaar? (de Pinokkio van Walt Disney hebben ze waarschijnlijk al eens ergens gezien)
- Welke Pinokkio zou jij het liefste zijn? En waarom?

Personages

Het hoofdpersonage van het verhaal is **Pinokkio**, pas ontstaan uit een stuk hout moet hij alles nog leren. Hierdoor staat hij heel naïef en onwetend in de wereld en maakt hij niet altijd de beste keuzes. Pinokkio is wel wat ondeugend: “Zodra hij een hand had, mepte hij. Zodra hij een voet had, schopte hij. En zodra hij een mond had, stak hij zijn tong uit.” (p.7) Pinokkio wil het allerliefst een echte jongen worden, maar dat gaat niet zomaar, dat moet je verdienen, vertelt de Blauwe Fee hem op pagina 48. Doorheen het verhaal leert Pinokkio uit zijn fouten en ontwikkelt zich van een houten pop die alleen aan zichzelf denkt tot een echte jongen die rekening houdt met anderen en verantwoordelijke keuzes maakt.

Geppetto is een speelgoedmaker die plots vader wordt van Pinokkio. Hij is zorgzaam en liefdevol en zet het geluk van Pinokkio boven dat van hemzelf. Door de fratsen van Pinokkio komt hij meermaals in de problemen, maar hij blijft in Pinokkio geloven. Het onvoorwaardelijke vertrouwen dat Geppetto in Pinokkio heeft, geeft Pinokkio de tijd en de kans om te bewijzen dat hij een echte jongen kan worden. De band tussen hem en Pinokkio is een rode draad doorheen het verhaal.

De Blauwe Fee is een soort moederfiguur en gids voor Pinokkio. Zij geeft hem zorg en ondersteuning wanneer het lijkt dat niets hem nog kan redden. Zij staat voor het goede en is degene die hem beloningen en straffen geeft afhankelijk van zijn gedrag. Zij probeert hem raad te geven en hem op het goede pad te brengen.

Vos en Kater zijn twee bedriegende en liegende schurken die alles zouden doen voor geld. Het zijn twee duistere figuren die niets goeds in zich hebben. Zij zijn de twee belangrijkste tegenspelers in het verhaal. Ze proberen Pinokkio te misleiden en hem van zijn pad af te brengen. Ze zijn bedriegers en proberen te profiteren van Pinokkio's naïviteit.

- De verteller noemt Pinokkio op pagina zeven ondeugend. Op pagina acht noemt Geppetto hem stout. “Wat is stout?” vraagt Pinokkio dan. Wat is volgens jou het verschil tussen ondeugend zijn en stout zijn? (Pinokkio moet nog leren wat hij wel mag en niet mag doen, hij doet dit niet met opzet) Kan je stout zijn wanneer je nog niet weet wat stout zijn is?
- Kijk samen naar de tekening op pagina negen. Pinokkio heeft hier alles in het huis van Geppetto wild rennend omgegooid. Wat vind jij van het gedrag van Pinokkio? (stout, ondeugend, grappig,...)
- Pinokkio wil graag een echte jongen worden, maar wat is dat ‘echt’ zijn?
- Welke personages zou je ‘slecht’ noemen en welke ‘goed’?
- Waarom denk je dat Pinokkio uiteindelijk een echte jongen wordt? (omdat hij leert om anderen te helpen en niet enkel aan zichzelf te denken)
- Op pagina 38 begraaft Pinokkio zijn munten op aanraden van Kater en Vos. Zou jij hetzelfde doen wanneer je Pinokkio was? Hoe zou je kunnen weten dat het niet klopt wat ze zeggen? (Wijsgeer de krekel heeft hem hiervoor gewaarschuwd op pagina 24)
- Welke rol speelt de Blauwe Fee voor Pinokkio? (een raadgever, moederfiguur)

Stijl

Imme Dros haar tekst is heel ritmisch en vlot. Ze schrijft met korte zinnen. Dit maakt het verhaal zeer toegankelijk en fijn om voor te lezen.

Carll Cneut werkt met tientallen lagen acrylverf op elkaar. Dit geeft zijn schilderijen vaak een zekere zwaarte. Opvallend in dit werk zijn de grote rode kleurvlakken en de vele onafgewerkte figuren. Cneut gebruikt nooit Photoshop. Zijn typerende vogels vind je ook in dit boek terug.

- Carll Cneut schildert graag heel gedetailleerd met het allerfijnste penseel. Kijk goed naar de tekening op pagina 50, kan je dit zien?
- Sommige vlakken zijn precies niet af, waarom zou Carl dit doen? (bv. om een balans te krijgen tussen de heel drukke en uitgewerkte delen en de meer rustigere stukken. / De gedetailleerde personages krijgen zo meer aandacht)
- Voel je het verschil tussen de tekst en de schilderijen? Waarin zit het verschil denk je? (de tekst bestaat uit korte zinnen, veel witruimte, heel speels. De schilderijen zijn zwaar, donker veel lagen op elkaar)
- De illustrator wilde naast zijn zware schilderijen ook wat luchtigheid en humor toevoegen. Hoe heeft hij dit gedaan? (door de kleine zwarte pentekeningen die rond de tekst staan).
- Welke tekenstijl vind je het mooiste? De uitgewerkte schilderijen of de kleine zwarte pentekeningen in de tekst?
- Kenmerkend voor Carll Cneut zijn de prachtig uitgewerkte vogels die hij schildert. Deze komen in zeer veel van zijn boeken terug. Hoeveel geschilderde vogels kan jij tellen in dit boek? (12)

Tijd

Dros liet grote stukken uit het oorspronkelijke verhaal weg om de vaart te behouden. Dit benoemt ze ook in haar tekst “Maar avonturen kosten tijd. Veel tijd. Pinokkio weet ervan mee te praten! Hij kreeg om iets te noemen ezelsoren. Omdat hij iets heel doms had uitgehaald. Zo dom, zo dom, zo ezelachtig dom, er zijn gewoon geen woorden voor te vinden. Dus kunnen we er beter over zwijgen.” (p.40)

Bijzonder aan dit boek is dat waar de tekst stukken weglaat, de illustraties deze wel vertellen. Zo zie je op pagina 42 tot 45 Pinokkio zijn reis naar Preteiland waar hij verandert in een ezel.

- Kijk naar de prenten op pagina 42, 43, 44 en 45. Wat denk je dat Pinokkio allemaal heeft beleefd?
- Kijk goed naar de prent op pagina 44. Zie jij Pinokkio tussen al deze jongens?
- Vind je het fijn dat het verhaal nu verteld wordt in prenten en niet meer in tekst?

Einde

Doordat Pinokkio zijn fouten erkent en ook bereid is om anderen boven zichzelf te stellen, maakt hij de transformatie van ondeugende houten pop naar echte jongen. Hij leert dat je niet enkel ‘goed’ moet willen zijn, maar dat je hiervoor ook ‘goed’ moet

doen. Op het einde van het verhaal komt alles goed. Pinokkio wordt een echte jongen en iedereen begint te dansen. Maar hier stopt Dros niet, ze laat Pinokkio nog even reflecteren op de evolutie die hij heeft gemaakt.

→ Had je dit einde verwacht?

→ Wat vind je van dit einde?

Lees samen nog eens de laatste zinnen van het boek. “En in de schommelstoel hing scheefgezakt een marionet van pijnboomhout... Pinokkio wreef weer zijn ogen uit: Was hij dat echt geweest? Een pop van hout? Een marionet?” (p.59)

→ Waarom zou de schrijver deze laatste zinnen nog in het boek hebben gezet en is ze niet gestopt bij de zin: “Ze dansten tot ze niet meer konden”? (Door deze laatste zinnen ga je als lezer terugkijken op het verhaal. Je overloopt weer wat Pinokkio allemaal heeft meegemaakt als houten pop)

→ Wat vind je van de tekening die op deze laatste bladzijde staat?

2

VERWERKING

Thema's

Eerlijkheid en leugens

Een centraal thema in het verhaal is het belang van eerlijkheid. Pinokkio's neus groeit telkens wanneer hij liegt. Dit symboliseert hoe leugens uiteindelijk altijd ontdekt worden en gevolgen hebben, niet alleen voor jezelf, maar ook voor anderen. Het verhaal leert dat eerlijkheid en transparantie belangrijk zijn voor vertrouwen en relaties.

→ Wie liegt het vaakst in het verhaal? (Vos en Kater)

→ Wat zou jij doen wanneer je neus langer wordt tijdens het liegen?

→ Lukt het om nooit te liegen, denk je?

→ Is het altijd slecht om te liegen?

→ Is het altijd goed om eerlijk te zijn? (wat als je de tekening van je broer of zus heel lelijk vindt?)

→ Wil je bevriend zijn met iemand die veel liegt?

Liefde en zorg

De band tussen Geppetto en Pinokkio speelt een belangrijke rol in het verhaal. Geppetto ziet Pinokkio als zijn zoon en geeft Pinokkio het vertrouwen om uiteindelijk te veranderen. Wanneer Pinokkio zijn vader redt uit de buik van de walvis toont ook Pinokkio dat hij voor zijn vader wil zorgen. Deze liefde leidt uiteindelijk tot Pinokkio's transformatie naar een echte jongen.

→ Zou jij net als Geppetto zoveel vertrouwen hebben in Pinokkio en hem blijven zoeken en steunen?

→ Denk je dat Pinokkio doorheen het hele boek evenveel van zijn vader hield? (ik denk het wel, hij wist toen nog niet wat hij mis deed door niet naar school te gaan en op avontuur te gaan)

- Op het einde van het verhaal zorgt Pinokkio heel goed voor zijn vader. Had je dit verwacht aan het begin van het verhaal?
- Wanneer zou jij het liefst de vriend zijn van Pinokkio. In het begin van het boek of op het einde? Waarom?

Reflectie: andere cultuurvormen

- Salvador Dali onderzoekt in zijn werk hoe hij dode, alledaagse dingen, levend kan maken, net zoals Pinokkio uit hout een mens wordt. Zie bv. Archeological Reminiscence of Millet's Angelus (<https://catalogues.salvador-dali.org/catalogues/en/heritageobject/451/>) of Bouche mystérieuse apparaissant sur le dos de ma nurse (www.christies.com/en/lot/lot-6283804).
- Walt Disney maakte met zijn film de meest iconische adaptaties van het verhaal Pinokkio. Deze film dateert van 1940. De manier waarop Pinokkio door Walt Disney wordt afgebeeld heeft een enorme impact op hoe veel mensen Pinokkio ook nu nog zien (zie bijlage 2).

Creative opdracht: maak je eigen marionet

MATERIAAL

- Bijlage 3
- 2 lege rolletjes Wc-papier
- Wit of gekleurd papier
- Schaar
- Stiften / kleurpotloden / verf
- Wiebeloogjes (je kan ze er ook op tekenen)
- Wol
- Stok
- Lijm

Carll Cneut is dol op vogels. Ook in deze tekeningen schilderde hij ze. Deze marionet wordt dan ook een vogel. Andere dieren kunnen met een beetje creativiteit uiteraard ook.

- Snijd een lege wc-rol doormidden om de kop van de vogel te maken. De andere rol mag heel blijven. Dit wordt het lichaam.
- Verf of teken de kop en het lichaam van de vogel in een kleur die je mooi vindt en laat deze drogen.
- Knip vleugels, een snavel, een staart,... uit papier en plak deze samen met de oogjes op de vogel.
- Maak vervolgens kleine gaatjes in de onder- en bovenkant van de kop. Maak ook in het lichaam gaatjes: twee voor de poten onderaan in het midden van het lichaam, twee aan de bovenkant van het lichaam (voor en achter).
- Knip twee stukken wol af voor de poten van de vogel. Rijg ze door de gaatjes aan de onderkant van het lichaam en voeg ook de parels toe voor de voeten. Maak grote knopen aan het einde van de wol om te voorkomen dat de parels eraf kunnen vallen.

- Maak met een stuk wol of een lang stuk papier de nek van de vogel en verbind de kop met het lichaam.
- Knip nog drie stukken wol af.
- Verbind de bovenkant van de kop met een stuk touw. Verbind dan de voorkant van het lijf met een stuk touw en verbind als laatste de achterkant van het lijf met het laatste touw.
- Knoop dan de losse uiteinden van de twee wollen draden aan de stok. Zorg ervoor dat de kop en het lichaam van de vogel op de juiste hoogte hangen.
- De marionet is nu klaar. Tijd voor een voorstelling!

3

VERDER LEZEN

- De fantastische verhalen van Tashi / Anna & Barbara Fienberg & Kim Gamble (ill.) (Ploegsma, 2021) www.boekenzoeker.be/de-fantastische-verhalen-van-tashi
- De kleine houten robot en de boomstam prinses / Tom Gauld (Lannoo 2022) www.boekenzoeker.be/de-kleine-houten-robot-en-de-boomstam-prinses
- Wolinoti, het houten kind / Dimitri Leue & Vanessa Verstappen (ill.) (Davidsfonds/Infodok, 2019) www.boekenzoeker.be/wolinoti-het-houten-kind

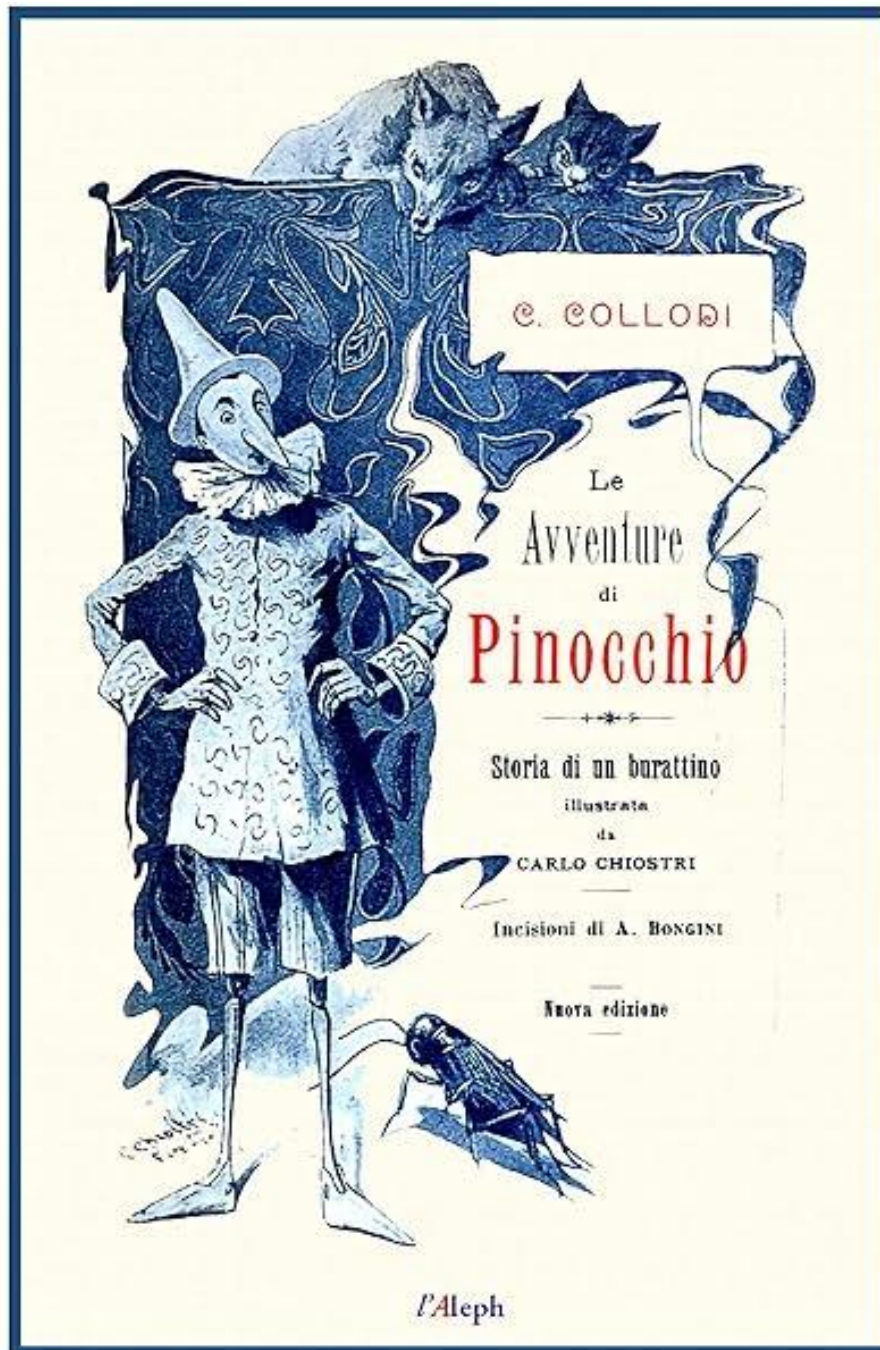

Juryleden kunnen online op de boeken reageren. Zo ontstaat er nog meer interactie in de Leesjury-community! Ga naar www.deleesjury.be, klik op 'Lezen' en dan op de gewenste leeftijdsgroep en het boek in kwestie.

© Iedereen Leest en Isabelle Dewilde, 2025
Vormgeving: Simon Bequoye

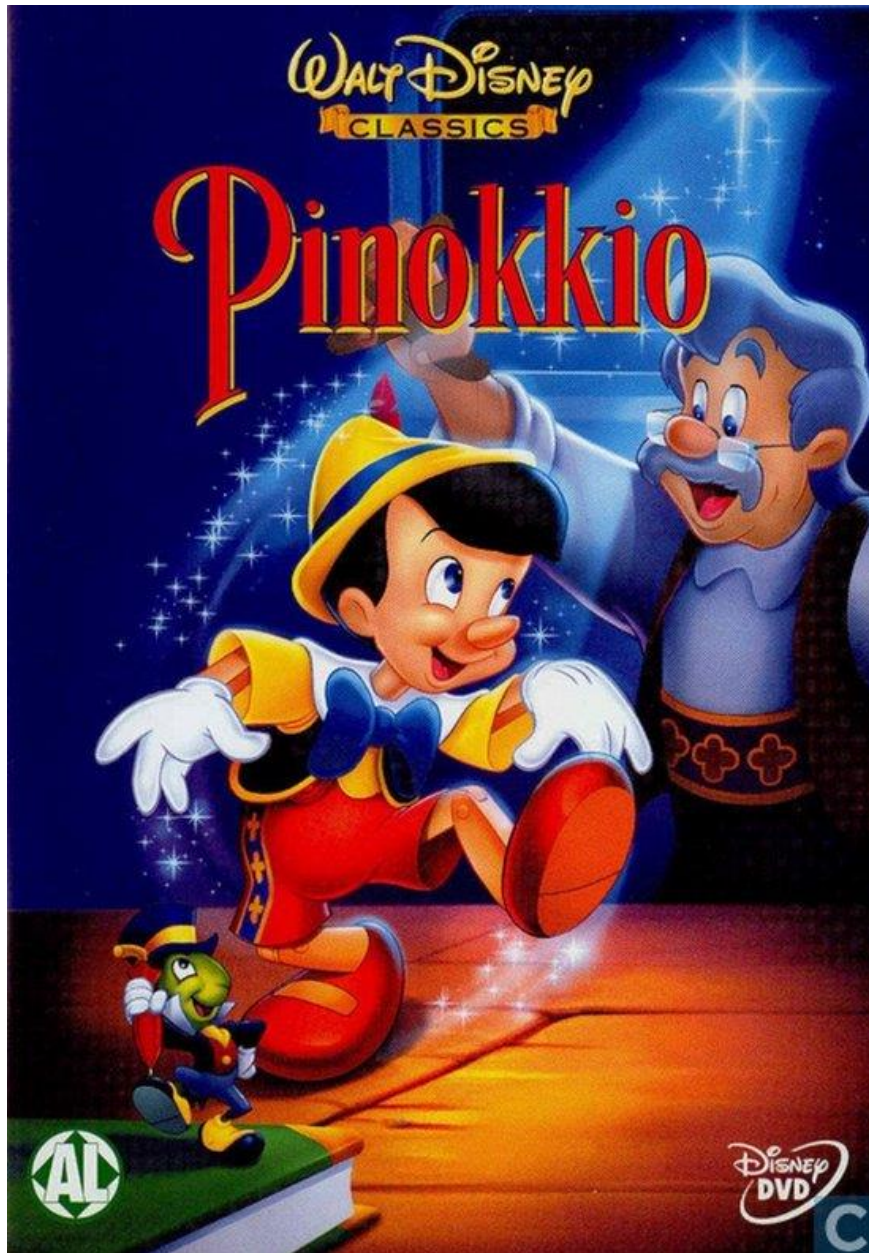
BIJLAGE 1

Oorspronkelijke cover van Pinokkio:

BIJLAGE 2

De versie van Walt Disney:

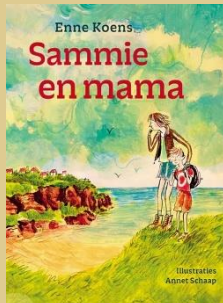
BIJLAGE 3

Inspiratiefiche

door Lotte Oers

Sammie en mama

Auteur: Enne Koens

Illustrator: Annet Schaap

Uitgever: Luitingh-Sijthoff

Over de makers

Enne Koens is een Nederlandse auteur. Ze schrijft toneelstukken, liedjes en boeken voor alle leeftijden, maar meestal voor kinderen. Hoewel ze debuteerde met een roman voor volwassenen, is ze bekender voor haar kinderboeken, waarvan er verschillende (inter)nationaal bekroond werden. Sommige boeken gaan over gevoeliger thema's (zoals "Vandaag komen we niet meer thuis" dat dit jaar geselecteerd werd voor groep 4), andere zijn lichter en humoristischer (zoals "Sammie en mama"). Ze geeft ook schrijflessen aan volwassenen en kinderen. Haar lessen zijn een vrolijk, nieuwsgierig onderzoek naar taal, verhaal en inspiratie.

Annet Schaap werkt sinds 1991 als illustrator en illustreerde sindsdien zo'n 200 boeken. De bekendste boeken waarin haar illustraties staan, zijn die van Jacques Vriens, Francine Oomen en Janneke Schotveld. Voor haar illustraties in "Misjka" kreeg ze een Zilveren Penseel. In 2014 debuteerde ze als auteur met "Lampje". Dit boek werd een groot succes, won prijzen, kreeg vertalingen en zelfs een tv-serie. Hoewel ze blijft illustreren, verkiest ze het schrijverschap inmiddels boven het illustreren.

Korte inhoud

In "Sammie en opa" (2013) maakten we kennis met Sammie, die bij zijn opa woont wanneer zijn mama voor haar werk de wereld rondvliegt. Maar nu is opa gestorven en Sammie mist steeds meer de vader die hij nooit gekend heeft. Samen met zijn vriendin Tessa bedenkt hij een actieplan om zijn Engelse vader op te sporen. Schoorvoetend doet mama mee, en ineens zitten ze op de trein naar Engeland, op weg naar zijn vader om hem te vertellen dat hij een zoon heeft. Tessa reist hen stiekem achterna, want Sammie wil het moment van de ontmoeting met haar delen. Maar ook opa is nooit veraf, zijn verhalen vergezellen hen het hele verhaal door. Wanneer ze aanbellen bij Sammies Engelse grootouders, lopen de dingen niet helemaal zoals gepland. Op de motor scheuren Sammie, zijn mama en zijn nieuwe grootouders door Engeland zijn vader achterna. Een vader die even tijd nodig heeft om het nieuws dat hij een zoon heeft te verwerken, maar uiteindelijk toch Sammie in zijn hart sluit.

Genre

- Is dit een realistisch verhaal of een fantasieverhaal?
- Vond je dit verhaal / alles wat er in het verhaal gebeurde geloofwaardig?
- Zouden de verhalen van opa echt gebeurd zijn?
- Zijn er zaken die wel erg toevallig zijn? Zo toevallig dat je twijfelt of het wel echt kan? (bv. Maximus die ineens op een bankje in het park zit, hoe ze Sammies vader steeds weer kruisen wanneer ze hem achtervolgen, Tessa die helemaal alleen door Engeland kan reizen)
- “Waar of niet waar is voor heel saaie mensen”, zegt de opa van Sammie. Is het belangrijk of iets wel of niet echt gebeurd is?

Op het einde van het verhaal verzinnen Sammie en mama samen een verhaal over hoe opa Sammies papa zou ontmoet hebben (p.166-170). Ze weten beiden dat het niet waar is, maar mama zegt: “En nu is het net alsof dit echt is gebeurd, want ik heb het allemaal voor me gezien, dus in mijn hoofd is het hartstikke waar.” (p.170).

Opdracht: verzin een in jouw hoofd waargebeurd verhaal

MATERIAAL

- Pen en papier
- Eventueel: inspiratiekaartjes

Vraag de juryleden of ze zelf een verhaal willen verzinnen over iemand die ze kennen. Iets wat niet echt gebeurd is, maar wat wel leuk zou zijn als het echt gebeurd was.

Bijvoorbeeld:

- Schrijf het verhaal hoe jouw (groot)ouders elkaar ontmoet hebben.
- Schrijf het verhaal van wat jouw leerkracht doet als de schooldag voorbij is.
- Schrijf het verhaal van wat er gebeurde op jouw geboortedag.
- Schrijf het verhaal van jouw geheimzinnige buuren iets verderop in de straat.
- Schrijf het verhaal van jouw broer / zus / vriend(in) wanneer die op kamp gaat.

Eventueel kan je inspiratiekaartjes maken met deze en andere ideeën op.

Geef hun wat tijd om het verhaal te bedenken en eventueel op te schrijven. Eventueel kan je ruimte geven om de verhalen aan elkaar te vertellen, maar niemand is verplicht.

- Denk je dat jouw eigen verhaal interessanter is dan hoe het echt gebeurde?
- Zitten er waargebeurde elementen in je verhaal?
- Voelt jouw verhaal een beetje echt, of toch niet?

Stijl

- Dit is het dikste boek in de selectie. Vond je dat een uitdaging?
- Las het verhaal – ondanks de lengte – voldoende vlot?
- Kon je je Engeland voorstellen terwijl je aan het lezen was?
- Kon je je inleven in Sammie?

- Er staan niet zo veel illustraties in het boek. Vind je dat eerder positief of eerder negatief?
- Spreekt de illustratiestijl je aan? Wat vond je van de illustraties?

Vertelstructuur

- Kan je vertellen over wie of wat dit verhaal gaat? (Sammie en mama, die opa missen, die samen op zoek gaan naar Sammies vader, en Tessa, die zo belangrijk is voor Sammie dat ze daar bij moet zijn)
- Welke personages en elementen zijn belangrijk in dit verhaal? (Sammie, mama, Tessa, Sammies nieuwe grootouders, Sammies vader, verhalen, zoektocht, familie, Engeland, roadtrip, ...)

Visuele opdracht: verhaallijnen

MATERIAAL

- Drie rode touwen
- Lege briefjes
- Wasknijpers

Er gebeurt veel in dit verhaal. Eigenlijk lopen er drie verhaallijnen door elkaar. Dit kan je samen met de juryleden verbeelden.

- Toon de 3 touwen (rood als verwijzing naar “rode draad”) aan de juryleden. Eén touw staat voor de zoektocht van Sammie en mama naar zijn papa. Eén voor het gemis van opa en de verhalen van opa. En één over de vriendschap van Sam en Tessa en hoe zij stiekem meereist. Je kan de touwen ook labelen.
- Laat de juryleden gebeurtenissen uit het verhaal opschrijven. Bij welk touw hoort hun gebeurtenis het meest? Ze hangen het kaartje aan dit touw.
- Als jullie klaar zijn, toon je nog eens de drie aparte touwen. Daarna draai ze rond elkaar tot je één touw krijgt waarin alle gebeurtenissen door elkaar zitten. Zo is eigenlijk het verhaal van Sammie en mama: drie verhaallijnen die door elkaar verweven zijn.
- Vond je het soms ingewikkeld dat er soms zoveel verhaallijnen door elkaar liepen? Kon je het verhaal goed volgen?
- Zijn alle verhaallijnen even belangrijk of springt er één uit?
- Had de auteur één verhaallijn kunnen weglaten en toch een goed verhaal behouden?
- Komen de verhaallijnen op het einde mooi samen?

Einde

- Hoe eindigt het boek? (Sammie en zijn vader kunnen het goed met elkaar vinden, ze leren langzaam hoe ze zoon en vader kunnen zijn van elkaar, spreken af om elkaar te zien wanneer mogelijk (Sammie is wel wat teleurgesteld, hij vindt dit te weinig))
- Vind je dit een goed einde?
- Hoewel Ian in eerste instantie boos was omdat hij niet wist dat hij een zoon had, draait hij zelf bij. Al heel snel probeert hij een vader te zijn voor Sammie. Denk je dat dit in het echt ook zou gebeuren? Vind je dit geloofwaardig?

2

VERWERKING

- Wat denk je dat er hierna gaat gebeuren? Zullen Sammie en zijn vader elkaar vaak terugzien? Hoe zullen ze de afstand tussen hen beiden oplossen, denk je?

Engeland

- Ben jij al eens in Engeland geweest? Zo ja, weet je nog waar?
- Tessa en Sammie doen hun best om Engels te leren. Spreek jij al wat Engels? Welke woorden ken je?
- Vond je het moeilijk, al die Engelse woorden in het boek?

Bekijk de reis van Sammie door Engeland en Wales samen met de juryleden. Op de kaart (zie bijlage 1) kan je de reisroute volgen die ze eerst met de trein en daarna met de motor aflegden.

De meeste plaatsen uit het boek bestaan (zo goed als) echt. Je kan ze opzoeken en bekijken via Google Streetview:

- Parkhouse Road in Exeter, de straat waar de grootouders van Sammie wonen (nr 112 bestaat niet)
- Het Devon Cliffs Holiday Park in Exmouth, waar de grootouders van Sammie een vakantiehuisje hebben
- The Royal Inn in Portishead, de eerste stop, waar ze 's middags iets eten
- The Farmer Arms in Cwmdru, de volgende stop
- Het plaatsje Clarach, waar ze kamperen
- The Surfer Beach Road in Dinas Dinlle, waar iedereen elkaar uiteindelijk terugvindt
- Wat vind je van de Engelse plaatsen, huizen, uitzichten... Ziet het er heel verschillend van ons land of zie je vooral gelijkenissen?
- Zou jij ook wel eens een reis door Engeland en Wales willen maken?

Familie

- Wat denk je van de familie van Sammie? Zou jij graag een opa hebben als Sammie? Of een mama als Sammie?
- Begrijp je dat Sammie graag zijn vader wil leren kennen?
- Wat vind je van de reactie van Sammies vader wanneer hij hoort dat hij een zoon heeft?
- In Sammies familie spelen verhalen een belangrijke rol. Het is niet altijd even duidelijk wat echt gebeurd is (zie ook eerder bij "Genre"). Worden er in jouw familie soms verhalen over vroeger verteld?

Creatieve opdracht: vertel een familieverhaal

Geef deze opdracht vooraf, zodat de juryleden dit thuis kunnen voorbereiden. Vraag elk jurylid om een familieverhaal te vertellen. Dit mag een echt gebeurd familieverhaal zijn of een verzonnen verhaal.

Laat de juryleden de verhalen aan elkaar vertellen.

- Kunnen ze raden welk verhaal echt was en welk verhaal niet? Is het in feite belangrijk om dit te weten?

Waardering

In een recensie voor Trouw beschrijft Annemarie Terhell “Sammie en mama” als een eerder kolderiek boek dat niet erg zwaarwichtig is, maar toch een diepere laag heeft, en als een heerlijk avontuur (www.trouw.nl/boeken/waar-of-niet-waar-dat-is-voor-heel-saaie-mensen-zei-sammie-s-opa-altijd~ba8e7199/). Bespreek met de juryleden deze drie elementen:

- Vond jij dat het boek humor bevatte? Op welke manier is het humoristisch (of niet)?
- Vond jij het boek gevoelig? Zijn er thema's die je raakten?
- Vond jij het een spannend boek? Bevatte het avontuur?
- Welk van de drie elementen sprong er voor jou het meest uit? Zou jij het een grappig, gevoelig of avontuurlijk boek noemen?
- Zou jij het boek aan iemand anders aanraden om te lezen? Waarom (niet)?

Aan dit boek ging een ander boek vooraf: “Sammie en opa”

(www.boekenzoeker.be/sammie-en-opa), dat elf jaar geleden ook in de Leesjury gelezen werd.

- Had jij dit boek vooraf gelezen?
- Zo ja, wat vond je van dit boek?
- Zo nee, had je het gevoel dat je iets miste terwijl je “Sammie en mama” las?
- Zo nee, heb je nu zin om dit boek alsnog te lezen?
- Denk je dat er nog een derde boek over Sammie kan komen? Waarover zou dit boek dan kunnen gaan?

3

VERDER LEZEN

- De weglopers / Ulf Stark en Kitty Crowther (ill.) (Querido, 2019) www.boekenzoeker.be/de-weglopers
- Mijn bijzonder rare week met Tess / Anna Woltz (Querido, 2013) www.boekenzoeker.be/mijn-bijzonder-rare-week-met-tess
- Vrijdag kom ik weer thuis / Robert van Dijk en Alette Straathof (ill.) (Gottmer, 2020) www.boekenzoeker.be/vrijdag-kom-ik-weer-thuis

Juryleden kunnen online op de boeken reageren. Zo ontstaat er nog meer interactie in de Leesjury-community! Ga naar www.deleesjury.be, klik op ‘Lezen’ en dan op de gewenste leeftijdsgroep en het boek in kwestie.

© Iedereen Leest en Lotte Oers, 2025
Vormgeving: Simon Bequoye

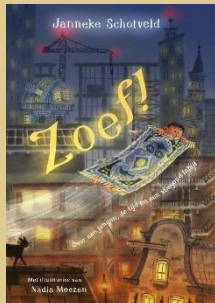
BIJLAGE 1

Inspiratiefiche

door Lotte Oers

Zoef! Over een jongen, de tijd en een vliegend tapijt

Auteur: Janneke Schotveld

Illustrator: Nadia Meezen

Uitgever: Van Goor

Over de makers

Janneke Schotveld is een Nederlandse auteur die al tientallen boeken op haar naam heeft staan. Reeds als kind schreef ze talloze verhalen, dagboeken, brieven en tijdschriften. Toch dacht ze er in eerste instantie niet aan om schrijver te worden. Ze werd leerkracht en had een tijdje een eigen schooltje op een zorgboerderij. In 2007 verscheen haar eerste boek, "Villa Fien", waarna ze het ene verhaal na het andere schreef. Sinds 2012 is ze fulltime schrijver. Ze is het bekendst van haar boeken over Superjuffie, over wie ook al een film uitkwam.

Nadia Meezen groeide op in de jaren '90 met een rijke mix aan culturen. Van jongs af aan ontwikkelde ze een liefde voor tekenen en verhalen schrijven. In 2014 studeerde ze af in de richting Animatie aan de Willem de Kooning academie in Rotterdam, met de door haar geregisseerde film "Beren op de weg", die wereldwijd vertoond werd. Ze werkt zowel als illustrator van kinderboeken als als concept artist en designer voor animatiefilms en series. Met haar werk zoekt ze op humorvolle wijze het bijzondere op in alledaagse situaties en wil ze zorgen dat alle kinderen zich gerepresenteerd voelen en weten dat ze ertoe doen.

Korte inhoud

De hond van Amir, Oela, is net gestorven en hij mist haar verschrikkelijk. Dan komt plots het oude tapijt dat zijn moeder in zijn kamer gelegd heeft tot leven. Het tapijt stelt zich voor als Zafar Omar Emín Faroek de Veertiende, kortweg Zoef. Zoef zegt dat het mogelijk is om Oela terug te halen, als ze maar snel genoeg zijn. Samen vertrekken Amir en Zoef naar de Grens. Onderweg ontmoeten ze de meest wonderlijke personages: een filosofische Wegwijzer, toeristische gids Maarten Haas, Dolores Deemoed, die iets te veel van verdriet houdt, en een weemoedige vioolspeler. Uiteindelijk komen ze aan bij Vadertje Tijd, die hen doorstuurt tot bij de driekoppige hond Bertus. Hier varen de overledenen op bootjes naar de overkant. Nu wordt de vraag niet alleen of ze nog wel op tijd zijn, maar of het wel de bedoeling kan zijn om Oela terug te halen...

Personages

- Wij zijn de hoofdpersonages in dit boek? (Amir en Zoef)
- Welke personages zijn er nog? (Oela, Amirs moeder, Amirs vader, de Wegwijzer, Maarten Haas en het aardvarken, Dolores Deemoed, de muzikant, Baba (= Vadertje Tijd) en Bertus)

Bij het bespreken van deze kleurrijke personages kan je de kaartjes in bijlage 1 gebruiken. (De afbeelding met Amirs vader erop kan je voor beide ouders gebruiken, er is geen illustratie van Amirs moeder)

Verdeel de personages steeds weer in groepen.

- Welke personages hebben het goed voor met Amir? Welke niet? (bijna alle personages ↔ Dolores Deemoed)
- Welke personages zijn realistisch, welke zijn fantasiefiguren? (Amir, zijn ouders, Oela ↔ Zoef en de personages die ze onderweg tegenkomen)
- Met welke personage heeft Amir een vluchtige ontmoeting, welke zijn en blijven belangrijk in zijn leven? (verdeling zoals de vorige, maar Zoef verhuist naar de andere kant)

Of leg de kaartjes open in de kring, en laat de juryleden aanwijzen over wie ze het willen hebben.

- Hoe zou je dit personage omschrijven?
- Klopt de illustratie met hoe jij je dit personage voorstelt in je hoofd? Zo niet, wat is er anders?

Oela:

- Oela is al gestorven wanneer het verhaal begint. Kunnen we haar toch beschouwen als een echt personage?
- Desondanks is Oela heel aanwezig in het boek. Kan je uitleggen hoe de auteur en illustrator dit gedaan hebben? (Tekst: Amir denkt steeds weer aan haar: bij elke gebeurtenis onderweg haalt hij herinneringen aan haar op – Illustraties: er staan voortdurend kleine illustraties van Oela tussen de tekst, er zijn veel meer illustraties van haar dan van de andere personages)

Zoef:

- Zoef is eigenlijk een voorwerp. Vond je hem desondanks een echt personage? Hoe kwam dat?
- Hoe wordt Zoef verpersoonlijkt? (In de illustraties is er niet veel verpersoonlijking: Zoef krijgt geen gezicht bv. Maar in de tekst wordt heel treffend beschreven hoe zich als een mens beweegt en gedraagt. Zo worden zijn handen consequent hoeken, zie “ik ben in heel goede hoeken” (p.17))

Opdracht: acroniem

De naam van Zoef is een acroniem (<https://wikikids.nl/Acroniem>): het bestaat uit de eerste letters van elk van zijn namen, Zafar Omar Emín Faroek.

- Ken jij nog acroniemen?
- We gebruiken acroniemen zowel voor deftige organisaties, als in ons alledaags taalgebruik. Weet jij waarvoor deze acroniemen staan? NASA, EU, bff, yolo, lol, omg... (National Aeronautics and Space Administration, Europese Unie, best friend forever, you only live once, laughing out loud, oh my god)
- Stel dat jouw naam een acroniem was, waarvoor zou elke letter staan? Laat je fantasie maar gaan. Je kan gaan voor een verzameling chique namen – zoals bij Zoef – of voor woorden die misschien samen een zin vormen, of ...

Illustraties

Toon één van de grotere afbeeldingen wanneer je het over de illustraties hebt (bv. p.46-47)

- De illustraties zijn zwart-wit. Mis jij kleur of past het zwart-wit bij dit boek?
- Werkt de illustrator vanuit lijnen of vanuit vlakken? (personages en voorwerpen zijn met scherpe lijnen getekend, achtergrond eerder met vage contouren en vlakken)
- Zie je veel detail in de illustraties? (eerder wel)
- Wat vind je van het formaat van de illustraties? (hoewel een dubbele pagina eerder zeldzaam is, bevat het boek wel verschillende illustraties die 1 tot 1,5 pagina beslaan; daarnaast staan er ook veel kleinere figuren tussen de tekst)
- Zie je beweging in de illustraties? (let op Zoef, of de afbeeldingen met waterspeters)
- Vind je dat deze illustraties passen bij het verhaal?

Verhaalstructuur en titels

De hoofdstuktitels in dit boek zijn opvallend. Dit zijn ze in de juiste volgorde:

- Aangenaam kennis te maken
- Alhamdoulillah, ik kan het nog!
- In heel goede hoeken
- Een tapijt verleert het vliegen nooit
- Je bent altijd waar je wezen moet
- Alle verhalen zijn waar
- Wat je belooft, moet je doen
- Als je weet hoe iemand heet, is het dan nog wel echt een vreemde?
- De aarde is een jammerdal
- Het gaat altijd over de liefde
- Kijk niet achterom
- Zijn jullie helemaal koekoek om zo'n reis te maken!
- Geef mij maar lucht
- Hoe ze ook heet, we willen erheen
- Ik breng mijn vracht altijd waar hij wezen moet
- Wat is er eigenlijk aan de overkant?
- Honden zijn geweldig
- Er zit meer durf in jou dan je denkt, jongeman
- Dag lieve haarbal

- Herken je waarover deze titels gaan? Kan je aan de hand van deze titels het verhaal navertellen?
- Wat is er typisch aan deze titels, wat hebben ze gemeen? (het zijn allemaal uitspraken van personages)
- Weet je nog wie welke uitspraak deed?

Plaats

Amir en Zoef maken een lange reis.

- Waar speelt dit verhaal zich af? (in het begin in onze echte wereld, daarna in een fantasiewereld)
- Waar eindigt de realiteit en begint de fantasiewereld? (op het moment dat ze over de woestijn vliegen)
- Waren er plaatsen die je ergens aan deden denken, ook al bevonden ze zich in de fantasiewereld? Welke?

Opdracht: teken een routekaart

MATERIAAL

- Een groot tekenblad
- Kleurpotloden, stiften ...

Laat de juryleden allemaal samen een grote kaart tekenen van de route. Leg het grote blad in het midden, en beslis samen welke locatie ongeveer waar komt.

Als begeleider ondersteun je bij zaken die ze zich niet meteen herinneren:

- Start bij het huis van Amir.
- Ze vliegen over het huis van Amir, en over een stad met hoge gebouwen.
- Vervolgens over de woestijn: “Ze vlogen nu al uren in de richting van het oosten” (p.38); het huis van Amir ligt dus in het westen en de fantasiewereld in het oosten. In de woestijn ontmoeten ze de Wegwijzer.
- Met een lift naar het Wonderwoud. Vliegen verder over de bomen naar het huis van Dolores.
- Ze zakken door de bank van Dolores en komen uit in aan de oever van een helderblauw meer. Op een rots in het midden speelt de muzikant viool.
- Door de storm. Ze storten neer en worden gered door Vadertje Tijd.
- Door de deur in de muur naar de grens. Ze vliegen een groot, donker gebergte in. Aan de andere kant van de berg is een haven, waar bootjes vertrekken naar de overkant (die gehuld is in een mist in alle kleuren van de regenboog (p.98)).
- Terug naar Vadertje Tijd, die Amir terugzet in de tijd. Amir wordt wakker in zijn eigen bed.

Laat de juryleden om beurten een locatie tekenen. Terwijl ze dat doen, kan je samen het verhaal reconstrueren.

Einde

- Welke einde verwachtte je terwijl je aan het lezen was? Dacht je dat het Amir zou lukken om Oela terug mee te nemen naar huis?

- Beschrijf het einde in het boek. (Amir kan Oela niet terughalen, maar hij wordt teruggezet in de tijd waardoor hij een nieuwe kans krijgt om afscheid van haar te nemen). Is dit voor Amir het best mogelijke einde? En voor Oela?
- Zou jij voor een ander einde gekozen hebben? Welk?

2

VERWERKING

Verlies

Dit boek gaat over het verlies van een dierbare. Het zal heel herkenbaar zijn voor kinderen die een huisdier verloren, maar je kan het evengoed opentrekken naar iemand verliezen in het algemeen.

Omdat het een moeilijk thema is, kan je vertrekken vanuit quotes (zie bijlage 2). Verknip de quotes uit het boek en verspreid ze over de ruimte. Voorzie eventueel van elke quote een aantal exemplaren, die je op elkaar legt. Laat de juryleden in stilte rondlopen en de quotes lezen. Wie dat wil, kan een quote uitkiezen om weer mee te nemen naar de kring.

- Wie wil voorlezen welk stukje tekst die heeft gekozen?
- Wil je hier iets meer over vertellen? Wil je vertellen waarom je dit gekozen hebt?

Verhalen en mythologie

‘Maar als het een verhaal is, dan bestaat het toch niet echt?’ Het duizelde Amir. ‘Straks is het allemaal niet waar wat die Wegwijzer zei!’

‘Alle verhalen zijn waar,’ zei Zoef stellig. ‘Je kunt zelf kiezen welke.’ (p.39)

Dit boek verwerkt verschillende personages uit verteltradities en bekende boeken in het verhaal. Deze bestaande verhalen worden als het ware echt voor Amir.

- Zoef: vliegend tapijt, een personage uit Oosterse sprookjes, vooral uit de verhalen van Duizend-en-één-nacht (en uit de Disney-versie van Alladin)
- De Wegwijzer: de zevenarmige wegwijzer uit De Zevensprong van Tonke Dragt
- Maarten Haas: het Witte Konijn uit Alice in Wonderland (bekend van het Disney-liedje “Te laat”)
- De muzikant: de mythische Griekse zanger Orpheus die zijn vrouw Eurydice ging terughalen uit de onderwereld, maar haar opnieuw verloor toen hij achterom keek (zie ook p.115 “Oorpluis”)
- Baba: Vadertje Tijd, de personificatie van de tijd, gaat terug op “Chronos” uit de Griekse mythologie. Hij wordt vaak afgebeeld met een lendendoek om het naakte lichaam en vleugels, en met een zandloper en zeis als attributen
- Bertus: Cerberus, een monsterlijke hond met drie koppen die in de Griekse mythologie de toegang tot de onderwereld bewaakt

Indien mogelijk kan je volgende boeken klaarleggen: een exemplaar van de verhalen van Duizend-en-één-nacht, “De Zevensprong” van Tonke Dragt, een exemplaar van Alice in Wonderland, een boek met Griekse mythen.

Haal de kaartjes met de personages er nog eens bij. Kunnen de juryleden de juiste personages aan de juiste boeken linken? Vertel eventueel wat meer over de oorspronkelijke personages. De auteur heeft de personages heel vrij gebruikt in “Zoef!”.

Creatieve opdracht: verzin je eigen hoofdstuk

- Ken jij een personage dat Amir en Zoef zouden moeten ontmoeten? Bijvoorbeeld: een personage uit je favoriete boek, uit een sprookje dat je goed kent, een filmpersonage...
- Hoe zou de ontmoeting tussen Amir, Zoef en jouw personage kunnen verlopen?
- Welke bijdrage kan jouw personage leveren aan het verhaal?

Tijd

De ondertitel zegt dat het boek gaat over een jongen, de tijd en een vliegend tapijt.

- Een jongen en een vliegend tapijt, dat is duidelijk. Maar vind je ook dat het over de tijd gaat? Waarom wel / niet?
- Herinner je je passages in het boek waarin het over tijd ging? (zie: p. 49 (over haast), p.89 (over “uit de tijd vallen” ipv sterven), p.92 (de illustratie met de bordjes naast de bel van Vadertje Tijd), p.110-111 (over leef-tijd), p.118-120 (de terugzetting in de tijd))
- Sta jij wel eens stil bij “tijd”: of tijd snel of traag gaat, bij je toekomst, bij het verloop van tijd...?

Opdracht: tegeltjeswijsheid

MATERIAAL

- Stevig stuk papier, of eventueel een echt stuk hout of een tegel
- Kleurpotloden, stiften, verf... (afhankelijk van de ondergrond)

Op p.92 zien we dat Vadertje Tijd een aantal tijdgerelateerde spreuken naast zijn deurbel hangen heeft. Je ziet wel vaker dat mensen spreuken ophangen, denk maar een tegeltjeswijsheid (www.tegeltjes.com/tegeltjes-wijsheid) of de spreuken van de Bond Zonder Naam (www.bzn.be/nl/spreuken/115/spreuken).

Laat de juryleden een eigen bordje maken.

- Welke spreuk over tijd spreekt hen aan?
- Wat zouden zij wel willen ophangen?

Inspiratie voor spreuken vind je hier: www.ensie.nl/spreekwoord/de-tijd.

Met welk materiaal je de juryleden laat werken, kan je laten afhangen van het beschikbare materiaal en de tijd die je hebt. Alles kan, van een dik papier of stuk karton tot een echte tegel of een houten bordje.

Recensies

Er zijn veel recensies geschreven over dit boek, stuk voor stuk lovend.

In bijlage 3 vind je een aantal fragmenten die je kan voorleggen aan de juryleden om na te gaan of ze het hiermee eens zijn.

- Ben jij even enthousiast over dit boek als de recensenten?
- Zo ja, wat sprak jou vooral aan?
- Zo nee, wat vond jij niet zo goed aan dit boek? Zijn er dingen die de recensenten goed vonden waarvan jij net niet hield, of vielen je andere zaken op?

3

VERDER LEZEN

- Hotel Tussentijd / Lisa Boersen en Lars Deltrap (ill.) (Gottmer, 2015)
www.boekenzoeker.be/hotel-tussentijd
- Oscars Leeuw / Adam Baron en Benji Davies (ill.) (De Fontein, 2024)
www.boekenzoeker.be/oscars-leeuw
- Een nest voor Roef / Floor Tinga en Ilse Hermans (ill.) (De Eenhoorn, 2019)
www.boekenzoeker.be/een-nest-voor-roef

Juryleden kunnen online op de boeken reageren. Zo ontstaat er nog meer interactie in de Leesjury-community! Ga naar www.deleesjury.be, klik op 'Lezen' en dan op de gewenste leeftijdsgroep en het boek in kwestie.

© Iedereen Leest en Lotte Oers, 2025
Vormgeving: Simon Bequoye

BIJLAGE 1

BIJLAGE 2

“Zijn moeder had gezegd dat Oela bleef voortleven in zijn hart. Daar had hij ook niks aan, want zijn hart was gebroken en juist daar deed het zo’n pijn.” (p.17)

“Amir zuchtte. Hij wist niet dat missen zo’n pijn deed. Een heel nieuw soort pijn was het, waar geen pleister op kon, of zalf.” (p.23)

“‘Zelfs als het leven moeilijk is, kun je nog altijd naar de sterren kijken. Dat betekent dat er altijd wel iets moois te zien is, en dat weten is een troost.’” (p.34)

“‘Het gaat altijd voer de liefde.’

Amir snapte het niet. ‘Oela is dood,’ zei hij zacht. ‘Dat gaat toch niet over liefde?’ ‘Alhamdoelillah, en óf dat over liefde gaat!’ riep Zoef. ‘Als je niet zoveel van haar hield, zou je haar niet zo verschrikkelijk missen. Heb ik gelijk of heb ik gelijk?’” (p.69)

“‘Alles wat je meemaakt, maakt je sterk, zeggen ze,’ zei Zoef.

‘Ik voel me juist helemaal niet sterker,’ antwoordde Amir.

‘Dat snap ik wel,’ beaamde Zoef. ‘Ik heb veel meegemaakt en daar hou je nou eenmaal littekens aan over. Slijtplekken vanbinnen en vanbuiten. Maar weet je wat wel zo is? Hoe langer ik meega, hoe minder druk ik me maak om futiliteiten.’” (p.70)

“‘Kijk niet achterom,’ antwoordde de muzikant.

Zoef en Amir wachtten of hij nog meer te zeggen had, maar de man zette zijn viool alweer aan zijn kin.

‘Eh... is dat alles?’ vroeg Zoef.

‘Dat is alles. Maar vergis je niet, het is moeilijk genoeg’” (p.75)

“‘Afscheid nemen is moeilijk,’ zei de oude man. ‘Er is moed voor nodig.’” (p.117)

“‘Er zit meer durf in jou dan je denkt, jongeman. Dat wil overigens niet zeggen dat het makkelijk is. Maar ook dat is moed: iets durven aangaan waar je eigenlijk voor wil wegrennen.’” (p.118)

“‘Zolang hij aan haar dacht, was ze niet echt weg, al was ze natuurlijk wel echt weg.’” (p.127)

BIJLAGE 3

Recensies

“Een boek met levensvisie verpakt in een vleugje humor. Het is eveneens rijkelijk geïllustreerd met expressieve en grappige schetsen.” (Hilde Ramboer, Pluizer)

“De empathie van de auteur tilt het boek uit boven zomaar een avontuur, mede door het gevoelige einde waarbij het moeilijk is het droog te houden. Een waardevol boek over vergankelijkheid en levenskracht en bovenal de kracht van vertellen.” (Jaap Friso, Jaappleest)

“Goed verhaal, ongewoon onderwerp, lekker eigenwijze hoofd- en bijpersonen, grappig, meewarig, melancholisch en bovenal fijn leesbaar.” (Nico Voskamp, Boekenkrant)

“Er is volop ruimte gegeven aan de tekeningen in zwartwit van Nadia Meezen. Deze dragen bij aan beleving en emoties, geven beeld aan figuren en vooral is er daardoor lucht in het verhaal als het zwaarder is.” (Ria, Lezersgoud)

“Wat een mooi klein verhaal dat alle aspecten van een leven raakt; verlies, verlangen, spijt, berusting, afscheid en ook nog een nieuwe vriendschap. Soepel geschreven met humor maar ook met zoveel zachtheid.” (Marcella de Wolf, Books & Macchiatos)

“Zoef! is een heel erg mooi, vlot leesbaar boek. Het is aangrijpend en je leeft echt mee met Amir. (...) De illustraties zijn heel rijk en aanvullend en nemen je echt mee in de wereld van Zoef! Het verhaal is niet alleen verdrietig en aangrijpend er zit zeker ook humor en kwinkslagen in.” (Ingrid, StoerLeesVoer)

“Zoef! is een boek over verdriet, maar dan heel aangenaam verpakt. Het verhaal heeft alle kwaliteiten waar Schotveld om bekend staat: het is fantasierijk, het heeft humor en regelmatig is er een knipoog naar misstanden in de maatschappij.” (Susan Vening, Waan en Wijs)

“Schotvelds proza leest soepel voor, is beeldend en geestig: ‘En toen gaf Zoef gas, of hoe je dat ook noemt bij een tapijt’. Maar tussen alle sprookjesachtige gebeurtenissen en humoristische dialogen door blijf je toch Amirs verdriet voelen. Onderweg haalt hij herinneringen op aan Oela en wordt duidelijk dat hij zich schuldig voelt, omdat hij niet bij het inslapen van de hond aanwezig durfde te zijn en haar dus op het laatst in de steek heeft gelaten. Of hij dat nog goed kan maken, moet hier geheim blijven, maar het slot van dit even wonderlijke als hartverwarmende verhaal over vriendschap en rouw ontroert.” (Bas Maliepaard, Trouw)